

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: historia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Akademia Pomorska w Słupsku

Data przeprowadzenia wizytacji: 21-22.10.2020 r.

Warszawa, 2020

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	32
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	40
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	51
5. Załączniki:	52
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	52

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Igor Borkowski, prof. UW, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Danuta Konieczka – Śliwińska, prof. UAM – Ekspert PKA
2. dr Agnieszka Janiak – Jasińska – Ekspert PKA
3. Tomasz Zarębski – Ekspert ds. studenckich
4. Magdalena Koziara – Sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku historia prowadzonym w Akademii Pomorskiej w Słupsku została przeprowadzona w dniach 21-22 października 2020 roku w związku z upływem okresu, na który została przyznana poprzednia ocena pozytywna. (uchwała nr 150/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 kwietnia 2014 r.). Wizytacja odbyła się zgodnie z korektą harmonogramu prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej na rok 2019/2020 w związku z pandemią COVID-19.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Członkowie Zespołu oceniającego PKA (ZO PKA) zapoznali się z raportem samooceny przesłanym przez Uczelnię przed wizytacją, jak również z dokumentami przekazywanymi w trakcie wizytacji. Przeprowadzili zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym z nauczycielami akademickimi, studentami, interesariuszami zewnętrznymi), a także dokonali analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym strony internetowej Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Ponadto oceniono stan infrastruktury jednostki, w tym biblioteki. Na początku wizytacji oraz na jej zakończenie ZO PKA spotkał się z Władzami Uczelni oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji i procedurze dalszego postępowania.

W toku wizytacji realizowanej w trybie zdalnym Zespół Oceniający stwierdził liczne uchybienia po stronie Uczelni w zakresie organizacji wizytacji zdalnej, respektowania zaleceń i rekomendacji ze strony Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przedstawienie uwag było treścią spotkania z Dyrekcją IH, zostało omówione podczas końcowego spotkania z Władzami Uczelni. W przebiegu wizytacji Uczelnia nie zapewniła, mimo pisemnych deklaracji, odpowiedniego sprzętu i nie dotrzymała warunków logistycznych, które umożliwiłyby reprezentantom Uczelni, Studentom oraz Interesariuszom zewnętrznym sprawny i bezpieczny udział w spotkaniach z Zespołem Oceniającym.

Wyłącznie spotkanie końcowe z Władzami Uczelni zostało zorganizowane w przestronnej sali konferencyjnej z pełnoekranową projekcją obrazu. Wszystkie pozostałe spotkania po stronie Uczelni prowadzone były z wykorzystaniem pojedynczych jednostek nadawczych, przy których skupiało się w jednym pomieszczeniu po kilka osób.

Spotkania ze Studentami, z pracownikami Biblioteki AP oraz spotkanie z Interesariuszami zewnętrznymi zostały zorganizowane przez Uczelnię w salach Instytutu Historii, do których zapraszane były z zewnątrz grupy osób.

Podczas poszczególnych spotkań nie można było dokonać jednoznacznej weryfikacji uczestników po stronie Uczelni, gdyż braki sprzętowe i techniczne po stronie Uczelni (mimo zapewnień pisemnych przez wizytą ZO o przygotowaniu i organizacyjnym respektowaniu zasad wizytacji w trybie zdalnym) powodowały, że z jednej jednostki nadawczej i jednego loginu korzystały zmiennie kolejne osoby. Nieprzygotowanie po stronie uczelni prowadziło do konieczności podejmowania przez ZO wysiłków, które miały na celu bieżące ustalanie składu listy uczestników spotkań i ich weryfikację (np. spotkania ze Studentami), a także konieczność zdalnej weryfikacji przestrzeni (np. poprzez reżyserowanie układu przestrzeni tak, by ZO mógł przyjąć, że w sali nie znajdują się osoby, które nie powinny brać udziału w spotkaniu i nie były do tego upoważnione).

Nieprzygotowanie techniczne i sprzętowe po stronie uczelni zagroziło także niezrealizowaniem odpowiednich punktów harmonogramu wizytacji: zaproszeni do IH Interesariusze zewnątrzni musieli oczekiwać na zakończenie poprzedniego spotkania – z pracownikami jednostki – gdyż konieczne było przeniesienie i zainstalowanie w kolejnym pomieszczeniu jedyne laptopa, z którego odbywano poszczególne łączenia z ZO.

ZO wyrażał podczas spotkania z Dyrekcją IH oraz z Władzami Uczelni przede wszystkim z troską o stan bezpieczeństwa zdrowotnego i jakość merytoryczną tak przeprowadzonych przez Uczelnię spotkań wizytacyjnych.

Harmonogram wizytacji został na wniosek ZO zmodyfikowany. Podczas wizytacji ZO stwierdził częściową utratę pamięci instytucjonalnej w wizytowanej jednostce, co musiało spowodować organizację kolejnych spotkań celem ustalenia stanu faktycznego spraw (m.in. z opiekunami praktyk oraz osobami odpowiedzialnymi za kształcenie nauczycieli oraz z opiekunami projektów wymiany międzynarodowej).

Podczas wizytacji ZO spotkał się z sytuacją zmian w ustalonym i potwierdzonym przez Uczelnię harmonogramie wskazanych do hospitacji zajęć i nauczycieli akademickich. W trakcie wizytacji zmieniony został plan zajęć, co spowodowało, że planowane i potwierdzone do hospitacji zajęcia *dydaktyka historii* realizowane w opublikowanym przez jednostkę planie zajęć (i potwierdzonym w korespondencji z ZO) w czwartki zostały w zmienionym między środą 21 października a czwartkiem 22 października przeniesione co do realizacji na środy (planowana na czwartek 22 października hospitacja nie mogła się w tych okolicznościach odbyć). Zmianie uległa także osoba prowadzącego zajęcia.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO PKA, w Załączniku nr 2.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Historia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	Historia (93%) Nauki o polityce i o administracji (7%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	• 6 semestrów, • 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	• Ścieżka nienauczycielska: 90 h, 3 pkt ECTS • Ścieżka nauczycielska: 180 h, 6 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• amerykanistyka, • archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie, • archiwistyka cyfrowa, • historia chrześcijaństwa, • historia regionalna, • ścieżka nauczycielska, • wojskoznawstwo, • turystyka i promocja dziedzictwa kulturowego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	21	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1864	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	157	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	123	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	57	-

Nazwa kierunku studiów	Historia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia II stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	Historia (88%) Nauki o polityce i o administracji (12%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	• 4 semestry, • 120 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	• Ścieżka nienauczyielska: 30 h, 1 pkt ECTS • Ścieżka nauczycielska: 30 h, 1 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• archiwistyka z pomoroznawstwem, • historia regionalna, • historia nauczycielska, • międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	6	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	854	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	74	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	105	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	44	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku historia prowadzonym przez Akademię Pomorską w Słupsku zasadniczo są zgodne z misją i strategią Uczelni na lata 2013-2022, przyjętą Uchwałą nr R/0004/24/13 Senatu z dnia 29 maja 2013 r. i zaktualizowaną w dniu 29 maja 2017 r. Uchwałą nr R.000.29.17. Zakładają one upowszechnianie wiedzy o historii Pomorza poprzez włączanie do kursu historii Polski i powszechnej perspektywy regionalnej oraz prowadzenie ścieżki poświęconej historii regionalnej, a także ścisłe powiązanie oferty dydaktycznej z potrzebami rynku pracy. Sposobem realizacji tego ostatniego założenia jest systematyczne zwiększanie oferty ścieżek specjalistycznych, na studiach I i II stopnia (w roku akademickim 2019/2020 uczelnia na kierunku historia oferowała łącznie 9 ścieżek: 5 na studiach I stopnia i 4 na studiach II stopnia, w roku akademickim 2020/2021 liczba ścieżek wzrosła do 13: 8 na studiach I stopnia i 5 na studiach II stopnia). Działania te nawiązują do celu operacyjnego 2.2 „Doskonalenie i ewaluacja programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy”, który wraz z innymi zapewnić ma uczelni wysoki poziom kształcenia, będący jednym z czterech celów strategicznych, szczegółowo opisanym w „Uaktualnionej strategii rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku na lata 2013-2022”, dostępnej na stronie internetowej Uczelni. Nie są one jednak ani skuteczne, ani w pełni zasadne. Z materiałów i wyjaśnień przedstawionych przez Uczelnię wynika, że pomysły utworzenia kolejnych ścieżek specjalistycznych wynikają z przekonania Instytutu Historii o konieczności reagowania na postulaty zgłaszane przez otoczenie społeczno-gospodarcze bądź dokonujące się zmiany w sposobie działania podmiotów, będących głównymi interesariuszami zewnętrznymi Instytutu. Decyzje o przygotowaniu oferty kolejnych ścieżek podejmowane są jednak bez przeprowadzenia kompleksowej i pogłębionej oceny potencjału kadrowego i infrastrukturalnego jednostki odpowiedzialnej za kształcenie na kierunku oraz analizy trendów rekrutacyjnych. W formułowaniu i modernizowaniu koncepcji kształcenia nie uczestniczą też studenci, choć koncepcja kształcenia zakłada wybór ścieżki specjalistycznej odpowiadającej na zainteresowania studenta. Dodatkowo niejasne przyporządkowanie poszczególnych zajęć do grupy „przedmiotów podstawowych” czy grupy „pozostałe przedmioty”, szczegółowo opisane w kryterium 2, świadczy o braku pogłębionej refleksji nad ich znaczeniem w kształceniu kompetencji historycznych.

Oceniany kierunek studiów został przyporządkowany do dwóch dyscyplin naukowych: do historii – na studiach I stopnia w 93%, na studiach II stopnia – w 7% i do nauk o polityce i administracji – odpowiednio: w 7% i w 12%, należących do dwóch różnych dziedzin nauk: humanistycznych i społecznych. Przyporządkowanie do nauk o polityce i administracji nie wynika z koncepcji kształcenia i nie znajduje potwierdzenia w efektach uczenia się zdefiniowanych dla kierunku historia na obu poziomach studiów. Jest - zdaniem uczelni – skutkiem wprowadzenia do programu studiów zajęć z nauk społecznych w wymiarze min. 5 pkt ECTS oraz pochodną poprzedniej struktury Uczelni, w której za prowadzenie kształcenia na ocenianym kierunku studiów odpowiadał Instytut Historii i Politologii, zatrudniający zarówno historyków, jak i politologów. Zgodnie z obowiązującą Ustawą prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) za prowadzenie studiów odpowiada Uczelnia, a przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych wynikać powinno wyłącznie z koncepcji kształcenia i zakładanych efektów uczenia się, nie wiąże się ze strukturą organizacyjną, która na każdej uczelni może być inna. Wypełnienie obowiązku wynikającego z przepisów obowiązujących (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów, rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861,

z późn. zm.) tj. uwzględnienie w programie studiów zajęć z nauk społecznych lub humanistycznych w wymiarze 5 pkt. ECTS nie oznacza konieczności przyporządkowania kierunku do dyscypliny/dyscyplin z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych, co potwierdza Stanowisko interpretacyjne nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r.

W Akademii Pomorskiej w Słupsku prowadzi się badania naukowe w zakresie obu dyscyplin, do których studia na kierunku historia zostały przyporządkowane. Na koncepcję kształcenia mają wpływ osiągnięcia naukowe w dyscyplinie historia. Pracownicy Instytutu Historii prowadzą badania w zakresie wszystkich epok historycznych, zarówno historii powszechnej, jak i historii Polski. Dużo uwagi poświęcają przeszłości Pomorza Środkowego i Zachodniego oraz dziejom państw basenu Morza Bałtyckiego. Wyniki prowadzonych badań są prezentowane studentom podczas wykładów monograficznych, seminariów dyplomowych oraz ćwiczeń z poszczególnych epok historycznych.

Efekty uczenia się określone dla kierunku historia na każdym poziomie studiów są zgodne z profilem ogólnoakademickim i w znacznym stopniu odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny naukowej historia. Nie uwzględniają natomiast dyscypliny nauki o polityce i administracji. Jedyny efekt z dziedziny nauk społecznych zdefiniowany dla obu poziomów studiów bliższy jest z pewnością naukom socjologicznym (K1_U01: „Prawidłowo interpretuje i wyjaśnia zjawiska społeczne, wyjaśnia rolę grup społecznych w kontekście zmian historycznych, zarysowując ich ciągłość”; K2_U01: „Prawidłowo interpretuje i wyjaśnia zjawiska społeczne, wyjaśnia rolę grup społecznych w kontekście zmian historycznych, zarysowując ich ciągłość i wyjaśnia je”). Progres pomiędzy efektami uczenia się zdefiniowanymi dla studiów I i II stopnia ma charakter pozorny, co widać wyraźnie w wyżej przytoczonym efekcie z zakresu umiejętności. Jedyną różnicą w brzemieniu tych efektów jest fragment ostatni: „wyjaśnia je”. Zatem wartością dodaną z kolejnych dwóch lat studiów historycznych ma być wyjaśnianie tego, co student umiał już wyjaśnić po ukończeniu studiów I stopnia. Przykładów takiej pozornej różnicy lub jej braku między studiami I i II stopnia można przytoczyć więcej. Tak np. w zakresie umiejętności identyczne są efekty K1_U02 (studia I stopnia) i K2_U02 (studia II stopnia): „Wykorzystuje wiedzę historyczną do prawidłowego formułowania ocen i opinii w wyjaśnianiu zjawisk. Rozumie prawo jednostki do samodzielnych ocen zgodnie z zasadą wielości prawd historycznych”, zaś efekty K1_U06: „Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnych wątpliwości i niejasności historycznych, szczególnie w odniesieniu do krytyki tekstu lub źródła historycznego” i K2_U06: „Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnych wątpliwości i niejasności historycznych, szczególnie w odniesieniu do krytyki tekstu lub źródła historycznego oraz zjawisk historycznych” różnią się od siebie jedynie nic niewnoszącym określeniem „zjawisk historycznych”. „Wątpliwości i niejasności historyczne” siłą rzeczy dotyczyć muszą zjawisk czy inaczej faktów historycznych. Z kolei efekty K1_U03: „Potrafi posługiwać się w sposób ogólny pojęciami historycznymi w celu rozwiązania wybranych problemów i interpretowania zjawisk” i K2_U03: „Potrafi posługiwać się w sposób rozszerzony pojęciami historycznymi w celu rozwiązania wybranych problemów i interpretowania zjawisk oraz interpretuje je” sygnalizują, że absolwent studiów magisterskich będzie w tym samym celu, co absolwent studiów licencjackich czyli w celu interpretowania zjawisk historycznych i rozwiązywania problemów historycznych posługiwał się pojęciami historycznymi, ale w sposób rozszerzony. Zakres tego rozszerzenia pozostaje niejasny. Wątpliwość zresztą budzi samo założenie, że pojęciami specyficznymi dla danej dyscypliny naukowej można posługiwać się w sposób „ogólny” i „rozszerzony”. Takie same zastrzeżenia zgłosić należy wobec efektów z kategorii wiedzy. Absolwent studiów I stopnia: „Ma ogólną wiedzę z zakresu sfragistyki, heraldyki, chronologii, genealogii i innych nauk pomocniczych historii, niezbędnych do rozumienia zjawisk historycznych” (K1_W03), „Ma ogólną wiedzę w zakresie pojęć i terminów historycznych,

pozwalającą na naukowe rozumienie historii i interpretowanie zjawisk. Zna takie pojęcia jak m.in. renesans karoliński, uniwersalizm chrześcijański, humanizm, reformacja, wiosna ludów, rewolucja przemysłowa. Łączy elementy wiedzy historycznej z wiedzą współczesną” (K1_W05), „Ma ogólną wiedzę z zakresu nauk pokrewnych, takich jak geografia historyczna i polityczna, pozwalających na kompleksową analizę procesów historycznych i wyjaśnianie zjawisk z wyszczególnieniem ciągów historycznych” (K1_W06), zaś absolwent studiów II stopnia ma tę wiedzę rozszerzoną: „Ma poszerzoną wiedzę z zakresu sfragistyki, heraldyki, chronologii, genealogii i innych nauk pomocniczych historii, niezbędnych do rozumienia zjawisk historycznych” (K2_W03), „Ma poszerzoną wiedzę w zakresie pojęć i terminów historycznych, pozwalającą na naukowe rozumienie historii i interpretowanie zjawisk. Łączy elementy wiedzy historycznej z wiedzą współczesną” (K2_W05), „Ma poszerzoną wiedzę z zakresu nauk pokrewnych, takich jak geografia historyczna i polityczna, pozwalających na kompleksową analizę procesów historycznych i wyjaśnianie zjawisk z wyszczególnieniem ciągów historycznych” (K2_W06). Brak wyraźnego wskazania, na czym owo „poszerzenie” ma polegać oraz zdefiniowanie dokładnie tych samych efektów uczenia się dla obu poziomów studiów (np. K1_W01 i K2_W01 brzmią tak samo: „Zna i rozumie zjawiska i procesy historyczne łączące przeszłość z teraźniejszością”) świadczą o braku przemyślanej i jasnej koncepcji studiów I i II stopnia oraz przyzwolenie na powtarzanie treści kształcenia na studiach II stopnia.

Należy także stwierdzić, że część efektów nie odpowiada charakterystynom drugiego stopnia określonym dla poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dotyczy to umiejętności komunikowania się w języku obcym oraz kompetencji badawczych. Uczelnia zadeklarowała, że po ukończeniu studiów I stopnia student będzie posiadał „umiejętności językowe zgodnie z wymogami poziomu B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (K1_U08), a po ukończeniu studiów II stopnia – „zgodnie z wymogami poziomu B2” (K2_U08), podczas gdy Polska Rama Kwalifikacji wymaga odpowiednio poziomu B2 i B2+ ESOKJ. Jednocześnie już po studiach I stopnia, zgodnie z deklaracją Uczelni – po osiągnięciu poziomu biegłości językowej B1 absolwent „Sprawnie sporządza opracowania historyczne w oparciu o warsztat naukowy historyka, także w języku obcym”. Efekt ten przy znajomości języka obcego na poziomie B1 jest niemożliwy do osiągnięcia. Potrzebna jest m.in. znajomość i umiejętność operowania specjalistycznymi terminami związanymi z dyscypliną naukową, a więc biegłość językowa co najmniej na poziomie B2+. Wśród efektów uczenia się zdefiniowanych dla studiów I stopnia brak także wiedzy o specyfice różnych typów źródeł historycznych, czyli z zakresu źródłoznawstwa, zaś w efektach uczenia się, które osiąga student studiów II stopnia - wiedzy z zakresu historii historiografii i metodologii historii. Na obu poziomach nie przewidziano konieczności opanowania umiejętności posługiwania się w celach badawczych, edukacyjnych lub zawodowych zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi. Efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku historia nie w pełni odpowiadają charakterystynom sformułowanym w rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się zdefiniowane dla obu poziomów studiów są także niezgodne z koncepcją kształcenia, która zakłada możliwość wyboru ścieżki specjalistycznej odpowiadającej na zainteresowania studenta. Jeśli student wybierze inną ścieżkę niż nauczycielską wówczas nie osiągnie wszystkich efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Są bowiem wśród nich takie, które ściśle wiążą się z przygotowaniem do zawodu nauczyciela. Np. K1_04: „W procesie dydaktycznym przekazuje wiedzę uczniom (...)”, K1_U05: „(...) Wykorzystuje wiedzę w procesie edukacji szkolnej i pozaszkolnej”, K1_K01: „Potrafi inspirować innych do nauki i organizować proces efektywnego uczenia się, szczególnie w oparciu o aktywne metody, np. lekcję problemową, warsztaty.”, K1_K02: „Potrafi współpracować w grupie, zarówno we współpracy z klasą, gronem pedagogicznym, jak i innych grupach społecznych

zajmujących się historią w sposób bezpośredni i pośredni”, K1_K03: „Określa priorytety służące realizacji określonych celów i realizuje je. Stawia cele, zgodnie z taksonomią celów uczenia się. (...)”, K1_K04: „Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu. Problemy związane z dylematami lekcyjnymi rozwiązuje poprzez aktywność uczniowską, stosując różne formy zajęć”, K1_K05: „(...) zachęca do czytania literatury historycznej, traktując literaturę jako element zainteresowania ucznia przedmiotem”. Wszystkie te efekty w niemal niezmiennym brzemieniu student osiągnąć musi także na studiach II stopnia. Z kolei studenci realizujący program ścieżki nauczycielskiej nie sprostają wymaganiu, by po ukończeniu studiów II stopnia interpretowali i stosowali „zasady prawa archiwalnego, bibliotecznego i muzealnego”, a w szczególności inicjowali „rozwiązania systemowe w tym zakresie” (K2_U09). Prawdopodobnie nie będą też w stanie wykorzystywać pojęć specjalistycznych z zakresu archiwistyki „w dyskusji naukowej i w pracach badawczych” (K2_U07). Należy przy tym podkreślić, że efekty uczenia się dla kierunku historia nie sygnalizują możliwości zdobycia innej specjalistycznej wiedzy w ramach wyodrębnionych tematycznie ścieżek poza tą, konieczną do podjęcia zawodu archiwisty czy nauczyciela.

Efekty uczenia się zdefiniowane dla studiów I i II stopnia z zasady są niemożliwe do osiągnięcia podczas trwania studiów. I tak np. absolwent studiów licencjackich powinien „w procesie dydaktycznym przekazywać wiedzę uczniom, dodatkowo pogłębiać w czasie studiów drugiego stopnia” (K1_U04). Będzie to możliwe dopiero po ukończeniu studiów II stopnia, a więc efekt ten w ciągu trzech lat studiów licencjackich nie jest możliwy do osiągnięcia. Ten sam problem dotyczy efektów: K1_U11, K2_U04, K2_U11.

Gros efektów uczenia się przypisanych w AP w Słupsku do studiów na kierunku historia zostało sformułowanych niejasno i zawiera błędy językowe. Przykładowo: w efekcie K1_W04: „Ma ogólną wiedzę dotyczącą przyczyn, przebiegu zdarzeń i wielopłaszczyznowych skutków w zakresie studiowanego kierunku” nie wiadomo z czym powiązać przyczyny i owe wielopłaszczyznowe skutki (brakuje dopełnienia). Po lekturze efektu K1_U01: „Prawidłowo interpretuje i wyjaśnia zjawiska społeczne, wyjaśnia role grup społecznych w kontekście zmian historycznych, zarysowując ich ciągłość” trudno stwierdzić o jaką lub czego ciągłość chodzi, bo chyba nie o ciągłość ról społecznych. Nie wiadomo bowiem do czego odnosi się zaimek „Ich”. Z kolei w efekcie K1_K02 pojawia się błąd gramatyczny: „Potrafi współpracować w grupie, zarówno we współpracy z klasą, gronem pedagogicznym, jak i innych grupach społecznych (...)”. Zupełnie niejasne, bo wewnętrznie sprzeczne, jest zdanie: „Określa i samodzielnie lub w grupie realizuje cele w grupach popularyzujących historię”, będące częścią efektu K2_K03.

Efekty uczenia się przypisane poszczególnym zajęciom lub grupom zajęć w sporej części sylabusów, nie są właściwym uszczegółowieniem efektów zdefiniowanych dla kierunku, sformułowane są zbyt ogólnie i nie są możliwe do osiągnięcia podczas jednych zajęć. Np. efekty uczenia się zdefiniowane dla ćwiczeń z *nauk pomocniczych historii*, oferowanych w pierwszym semestrze I roku studiów I stopnia nie odpowiadają wskazanym efektom kierunkowym i są niemożliwe do osiągnięcia na tym etapie studiów historycznych (efekt W_01: opisuje cele, zadania i przedmiot nauki historycznej, kierunki badań oraz organizację nauki historycznej w Polsce” nie odpowiada efektowi K1_W08: „Ma ogólną wiedzę o prawidłowościach w historii, zna ciągi genetyczne i rolę źródeł historycznych, pisanych i materialnych w rozumieniu historii”, efekt U_02: „Rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych oraz potrafi dokonać krytycznej analizy źródeł historycznych” nie wiąże się w żaden sposób z efektem K1_U07: „Wykorzystuje język naukowy z zakresu historii i archiwistyki w dyskusji naukowej i w pracach badawczych. Przedstawia oceny historyczne, broni swojego stanowiska” i jest niemożliwy do osiągnięcia w czasie, gdy student dopiero poznaje pojęcie źródła historycznego i dokonuje pierwszych klasyfikacji źródeł historycznych). Zdarza się także, że efekty uczenia się zdefiniowane dla

danych zajęć nie zgadzają się z określonymi dla tych zajęć celami kształcenia. Tak np. celem ćwiczeń *Ludowe Wojsko Polskie 1943-1989* oferowanym w ramach ścieżki *wojskoznawstwo* jest „zapoznanie studentów z najważniejszymi wydarzeniami z dziejów ludowego Wojska Polskiego”. Tymczasem po ukończeniu zajęć student „charakteryzuje poszczególne etapy dziejów Polski Ludowej”, „opisuje przełomowe wydarzenia tego okresu”, „wymienia najważniejsze postacie z życia politycznego i kulturalnego”, „zna podstawową terminologię opisującą struktury i zjawiska w historii Polski po 1944/45 r.”, „posiada ogólną wiedzę na temat podstawowej bazy źródłowej do poznania tego okresu”. Wbrew koncepcji zajęć student nic nie będzie wiedział o Wojsku Polskim z lat 1943-1989.

W sylabusach wielu zajęć efekty uczenia się powtarzają się, co rodzi wątpliwość co do zasadności oferowania tych zajęć. Skoro student osiągnął dany efekt na jednych zajęciach, a stopień osiągnięcia tego efektu został wyrażony oceną z zajęć, to brak uzasadnienia dla udziału w kolejnym wykładzie/kolejnych ćwiczeniach przynoszących te same efekty. Tak np. w ramach ścieżki *historia chrześcijaństwa* na studiach I stopnia studenci zobowiązani są zaliczyć m.in. ćwiczenia pn. *chrześcijaństwo Wschodnie*, ćwiczenia i wykłady z *papiestwa w XX i XXI w.*, ćwiczenia poświęcone *myśli społecznej Jana Pawła II*. Zaliczenie każdego z tych zajęć oznacza osiągnięcie tych samych efektów uczenia się z zakresu wiedzy, np. W_01: „student definiuje pojęcia”, W_03: „student dostrzega oddziaływanie mass mediów, medialne techniki sterowania świadomością”, umiejętności, np.: U_05: „Student posługuje się podstawowymi umiejętnościami w kontaktach interpersonalnych, w prezentacji z zakresu różnych form komunikacji społecznej” i kompetencji społecznych, np. K_07: „Student ma świadomość ważności etycznych zachowań komunikacyjnych”. Żaden z nich nie został właściwie powiązany z efektami sformułowanymi dla kierunku. Efekt W_01 jest uogólnieniem, a nie uszczegółowieniem efektu K1_W05: „Ma ogólną wiedzę w zakresie pojęć i terminów historycznych, pozwalającą na naukowe rozumienie historii i interpretowanie zjawisk (...)” i nie wiąże się w żaden sposób – podobnie jak efekt W_03 - ze wskazanym w sylabusie efektem dla kierunku K1_W01: „Zna i rozumie zjawiska i procesy historyczne łączące przeszłość z teraźniejszością”. U_05 odniesiono do nieistniejących efektów K1_U12 i K1_U15, zaś K_07 dotyczący etyki w komunikacji na pewno nie jest uszczegółowieniem efektu z zakresu przedsiębiorczości (K1_K08: „Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy. Działaniem tym inspiruje innych.”). Ten sam problem dotyczy zajęć na ścieżce *amerykanistyka*. Cztery obligatoryjne dla studentów wybierających tę ścieżkę zajęcia: *historia polityczna Ameryki*, *historia gospodarcza Ameryki*, *historia sztuki amerykańskiej*, *kultura Stanów Zjednoczonych* prowadzą do osiągnięcia tych samych efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty te nie są więc specyficzne dla zajęć i dodatkowo nie stanowią uszczegółowienia efektów określonych dla kierunku studiów.

Na ocenianym kierunku studiów, zarówno na studiach I jak i II stopnia prowadzone jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela historii. Na każdym poziomie studiów sformułowano w związku z tym dodatkowe efekty dla ścieżki nauczycielskiej, obowiązujące wyłącznie tych studentów, którzy zdecydują się na wybór tej ścieżki kształcenia. Nie są one jednak w żaden sposób powiązane z efektami zdefiniowanymi dla kierunku studiów, a ścieżka nauczycielska jest jedyną, dla której przewidziano odrębne efekty (specjalizacyjne). Efekty uczenia się określone dla ścieżki nauczycielskiej na studiach I stopnia zawierają wszystkie efekty ogólne wymienione w zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Oznacza to, że student już po ukończeniu studiów licencjackich osiągnie wszystkie efekty, pomimo tego, że koncepcja kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela historii w AP w Słupsku zakłada kontynuację tego kształcenia na studiach II stopnia. Efekty uczenia się zdefiniowane dla ścieżki nauczycielskiej na studiach II stopnia

powtarzają „szczegółowe efekty kształcenia” z rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Uczelnia nie dostosowała programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela historii, obejmującego studia I i II stopnia do obowiązujących przepisów. Tylko częściowo do nowych wymagań ministerialnych dostosowano efekty uczenia się przypisane do zajęć i grup zajęć przewidzianych w programie ścieżki nauczycielskiej. Na studiach I stopnia zgodne z efektami szczegółowymi sformułowanymi w standardach kształcenia są efekty przypisane do zajęć w grupie B i C, niezgodne - efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć z grupy D, czyli dla *dydaktyki historii*. Na studiach II stopnia problem ten dotyczy wszystkich przedmiotów składających się na program ścieżki nauczycielskiej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku historia w AP w Słupsku zasadniczo są zgodne z misją i strategią uczelni. Zakładają rozwijanie studiów regionalnych oraz ścisłe powiązanie programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i zainteresowaniami studentów. Osiągnięciu tych celów służy m.in. uruchamianie kolejnych ścieżek specjalistycznych. Działania te podejmowane pod wpływem potrzeb zgłaszanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze nie są jednak poprzedzone kompleksową i pogłębioną oceną potencjału kadrowego i infrastrukturalnego jednostki odpowiedzialnej za kształcenie na kierunku oraz nie znajdują uzasadnienia w obserwowanych trendach rekrutacyjnych. W formułowaniu i modernizowaniu koncepcji kształcenia, jak dotąd, nie uczestniczyli studenci. Kierunek został przyporządkowany do dwóch dyscyplin: historii jako dyscypliny wiodącej i nauk o polityce i administracji. Przyporządkowanie to nie znajduje uzasadnienia w koncepcji kształcenia. Efekty uczenia się określone dla kierunku historia na każdym poziomie studiów są zgodne z profilem ogólnoakademickim i w znacznym stopniu odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny naukowej historia. Nie uwzględniają natomiast dyscypliny nauki o polityce i administracji. Progres pomiędzy efektami uczenia się zdefiniowanymi dla studiów I i II stopnia ma charakter pozorny i świadczy o braku przemyślanej i spójnej koncepcji obu poziomów studiów. Efekty uczenia się uzyskiwane na kierunku historia nie w pełni odpowiadają też charakterystykom sformułowanym w rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dotyczy to umiejętności komunikowania się w języku obcym (poziom B1 na studiach I stopnia i B2 na studiach II stopnia) oraz kompetencji badawczych. Są one poprzez obecność specjalistycznych umiejętności nauczycielskich i archiwistycznych niezgodne z koncepcją kształcenia, która zakłada możliwość wyboru ścieżki specjalistycznej, odpowiadającej na zainteresowania studenta. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się wymaga ukończenia jednocześnie dwóch ścieżek, ale wyłącznie nauczycielskiej i archiwistycznej. Niektóre z efektów uczenia się zdefiniowanych dla studiów I i II stopnia z zasady są niemożliwe do osiągnięcia podczas trwania studiów, część sformułowana została niejasno, przez co ich weryfikacja wydaje się niemożliwa. W wielu przypadkach efekty uczenia się przypisane poszczególnym zajęciom lub grupom zajęć nie są właściwym uszczegółowieniem efektów zdefiniowanych dla kierunku bądź pozostają bez związku z efektami kierunkowymi, nie są specyficzne i nie są możliwe do osiągnięcia podczas jednych zajęć. Na ocenianym kierunku studiów, zarówno na studiach I, jak i II stopnia prowadzone jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela historii. Uczelnia nie dostosowała jego programu do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Zmiany

objęły wyłącznie ogólne efekty uczenia się przypisane do ścieżki nauczycielskiej na studiach I stopnia oraz efekty uczenia się zdefiniowane na tym poziomie studiów dla zajęć z grupy B i C. Program kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela realizowany na kierunku historia uznać należy zatem za niespójny i niezgodny z obowiązującymi przepisami. O uznaniu kryterium za spełnione częściowo zdecydowały następujące kwestie:

1. Niejasna koncepcja kształcenia sformułowana bez oceny możliwości kadrowych i infrastrukturalnych jednostki oraz szans na jej realizację w świetle dotychczasowych wyników rekrutacyjnych.
2. Brak udziału studentów w projektowaniu i monitorowaniu koncepcji kształcenia.
3. Niewłaściwe przyporządkowanie kierunku studiów do dyscyplin naukowych.
4. Brak zgodności efektów uczenia się z przyjętą koncepcją kształcenia, zakładającą swobodny wybór studenta ścieżki kształcenia.
5. Nieuwzględnienie w efektach uczenia się wszystkich charakterystyk drugiego stopnia określonych dla kwalifikacji na poziomie 6 i 7 PRK.
6. Niejasne sformułowanie efektów uczenia się na obu poziomach studiów.
7. Nieprawidłowe powiązanie efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć i grup zajęć z efektami uczenia się określonymi dla kierunku studiów.
8. Brak pełnego dostosowania efektów uczenia się dla specjalności nauczycielskiej oraz zajęć i grup zajęć oferowanych w jej ramach do efektów ogólnych i szczegółowych sformułowanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy w koncepcji kształcenia uwzględnić potencjał kadrowy i infrastrukturalny Instytutu Historii oraz wnioski z analizy trendów rekrutacyjnych.
2. Należy włączyć studentów do prac nad projektowaniem i systematycznym monitorowaniem koncepcji kształcenia.
3. Należy przyporządkować kierunek studiów do dyscypliny/dyscyplin, do które/których odnoszą się koncepcja kształcenia oraz efekty uczenia się na ocenianym kierunku studiów.
4. Należy dokonać zmian w efektach uczenia się zdefiniowanych dla studiów I i II stopnia, które zapewnią studentom możliwość realizacji wybranej ścieżki.
5. Należy w efektach uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów uwzględnić wszystkie charakterystyki drugiego stopnia określone dla kwalifikacji na poziomie 6 i 7 PRK oraz wyraźnie zaznaczyć różnice między studiami licencjackimi i magisterskimi.
6. Należy wyeliminować z efektów uczenia się wszystkie błędy językowe i niejasności.
7. Należy dokonać prawidłowego powiązania efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć i grup zajęć z efektami dla kierunku i specyfiką przedmiotu oraz zlikwidowania zajęć, które prowadzą do osiągnięcia tych samych efektów uczenia się.
8. Należy dostosować ogólne efekty uczenia się osiągane w ramach ścieżki nauczycielskiej na studiach I i II stopnia do wymagań rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

9. Należy dostosować efekty uczenia się osiągane w ramach zajęć z grupy D (przygotowanie w zakresie dydaktyki szczegółowej) na studiach I stopnia i grupy B, C i D (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne) na studiach II stopnia do wymagań rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
10. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Studia pierwszego stopnia na kierunku historia w AP w Słupsku trwają 6 semestrów i obejmują 1864 godziny zajęć dydaktycznych, bez względu na realizowaną specjalistyczną ścieżkę kształcenia. Program studiów składa się z czterech grup zajęć: „podstawowych”, „kierunkowych”, „fakultatywnych i specjalnościowych” oraz z „pozostałych przedmiotów”. Zestaw zajęć realizowanych w ramach grupy „przedmiotów fakultatywnych i specjalnościowych” zależy od wyboru specjalistycznej ścieżki kształcenia. AP w Słupsku w roku akademickim 2020/2021 oferuje studentom studiów I stopnia na kierunku historia osiem ścieżek pod nazwą: *nauczycielska, historia chrześcijaństwa, historia regionalna, amerykanistyka, archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i formie, archiwistyka cyfrowa, wojskoznawstwo, promocja dziedzictwa kulturowego* (w uchwale rekrutacyjnej na rok 2020/2021 pn.: *Turystyka i promocja dziedzictwa kulturowego*). Na każdej ścieżce grupa przedmiotów „fakultatywnych i specjalnościowych” składa się z zajęć ściśle powiązanych z koncepcją kształcenia specjalistycznego oraz zajęć dodatkowych, jednak tylko z nazwy fakultatywnych. Wybierając ścieżkę student decyduje się bowiem na uczęszczanie na zajęcia dodatkowe, przewidziane dla tej ścieżki. Nie ma więc wpływu na to, jakie przedmioty „fakultatywne” będzie realizował. W ramach pozostałych grup zajęć studenci realizują te same treści kształcenia. Kluczową grupę wśród nich tworzą przedmioty kierunkowe, do których należą zajęcia obejmujące treści z zakresu wszystkich epok historycznych, realizowane w porządku chronologicznym i przygotowujące studentów do podjęcia badań historycznych oraz historia filozofii (łącznie 780h zajęć). Nieuzasadnione jest wykluczenie z grupy tej dwóch przedmiotów ważnych dla warsztatu historyka tj. *historii historiografii i nauk pomocniczych historii* i umieszczenie ich w grupie przedmiotów „podstawowych” obok *wychowania fizycznego, pierwszej pomocy, bezpieczeństwa i higieny pracy czy zastosowania technik informacyjnych*. Brak jakiegokolwiek uzasadnienia merytorycznego dla umieszczenia w grupie tej także wykładu i ćwiczeń poświęconych *światu po II wojnie światowej*, które winny przynależeć do grupy zajęć „kierunkowych”. Podobnie, niejasna jest koncepcja „pozostałych przedmiotów”, wśród których znalazło się kluczowe dla ćwiczenia umiejętności kierunkowych seminarium licencjackie, zajęcia służące doskonaleniu biegłości językowej w zakresie języka nowożytnego (lektorat w wymiarze 120 h) i poznaniu podstaw języka łacińskiego (lektorat w wymiarze 60h), *wstęp do nauki o państwie i prawie*, czyli przedmiot z nauk społecznych, *archiwoznawstwo* i praktyka zawodowa.

Studia drugiego stopnia trwają cztery semestry i obejmują łącznie 854h zajęć lub jeśli student wybierze ścieżkę nauczycielską – 804 h zajęć. Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną na rok 2020/2021 oprócz kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela Uczelnia oferuje na tym poziomie studiów jeszcze cztery inne ścieżki: *międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze, regionalną,*

archiwistykę z pomoroznawstwem oraz historię chrześcijaństwa. W przedstawionym przez Uczelnię programie studiów oraz w dokumentach dostępnych na stronie Internetowej AP w Słupsku brak ścieżki poświęconej historii chrześcijaństwa, nie udostępniono też ZO PKA żadnych sylabusów zajęć z nią związanych. Konstrukcja programu studiów jest analogiczna do tej ze studiów licencjackich. Studenci realizują grupę zajęć „kierunkowych”, „fakultatywnych i specjalnościowych”, „podstawowych” oraz „pozostałe przedmioty”. Pierwsza koncentruje się na historii najnowszej i współczesnej Europie, druga gwarantuje przygotowanie do zawodu lub działalności zawodowej związanej z badaniami nad regionem lub relacjami międzynarodowymi, choć – tak jak w przypadku studiów licencjackich zawiera także przedmioty tylko z nazwy fakultatywne, słabo powiązane z koncepcją ścieżki i dodatkowo – często powtarzające treści z niższego poziomu studiów (np. w ramach ścieżki nauczycielskiej student zobowiązany jest zaliczyć *Historię Europy po 1815 r. i Stosunki międzynarodowej RP po 1918 r.*, które obejmują treści obecne w przedmiotach kierunkowych na studiach I stopnia – *stosunki międzynarodowe w latach 1879-1914 i walka o niepodległość i Polska niepodległa 1914-1939*). Koncepcja pozostałych dwóch grup nie jest jasna. Wśród przedmiotów podstawowych obok bezpieczeństwa i higieny pracy znalazły się zajęcia z nauk społecznych (*Wyzwania współczesnego świata*) oraz zajęcia poświęcone pogłębianiu wiedzy i doskonaleniu umiejętności badawczych w dyscyplinie historia tj. *warsztat naukowy historyka ze źródłoznawstwem i historia gospodarcza świata*. Nie wiadomo, z jakiego powodu historia gospodarcza, ale ograniczona do Polski, zaliczona została do grupy „pozostałych przedmiotów”, w której znalazło się także kluczowe dla kształtowania warsztatu młodych historyków *seminarium magisterskie*, ćwiczenia ze *wstępu do archiwistyki, ochrony i promocji dziedzictwa historyczno-kulturowego, stosunków międzynarodowych 1918-1989* oraz praktyki zawodowe. Na studiach I, jak i II stopnia te dwa wyodrębnione w programie zestawy zajęć, obowiązkowe dla wszystkich studentów są przypadkowe i pozbawione jakiejkolwiek idei je scalającej. Za niewłaściwą uznać należy także sekwencję niektórych przedmiotów przewidzianych programem studiów licencjackich i magisterskich. Wszyscy studenci III roku studiów I stopnia zobowiązani są zaliczyć *archiwoznawstwo*, poświęcone podstawowym kwestiom, m.in. pojęciom stosowanym w archiwistyce, strukturze państwowych zasobów archiwalnych, omówieniu funkcji inwentarzy archiwalnych czy katalogu pomocy archiwalnych. Obowiązek ten dotyczy także studentów kończących ścieżkę *archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i w firmie* lub ścieżkę *archiwistyka cyfrowa*. Rozpoczynając V semestr studiów, mają oni już za sobą zajęcia specjalistyczne, np. z *metodyki opracowania akt, kształtowania zasobu archiwalnego, przechowywania i ochrony archiwaliów*, podczas których tę podstawową wiedzę musieli już wykorzystywać. Podobnie na studiach II stopnia – w ostatnim semestrze od wszystkich studentów wymaga się zaliczenia *wstępu do archiwistyki*, także od tych, którzy realizują ścieżkę *archiwistyka z pomoroznawstwem*. Treści programowe omawiane podczas tych zajęć są identyczne z treściami omawianego powyżej *archiwoznawstwa* – obligatoryjnego przedmiotu z III roku studiów licencjackich. Zatem student II roku studiów II stopnia, będący absolwentem studiów I stopnia na tym samym kierunku w AP w Słupsku po raz drugi w pięcioletnim procesie kształcenia przyswajał będzie te same podstawowe pojęcia związane z funkcjonowaniem archiwów. Jeśli na obu poziomach studiów wybierał ścieżki archiwistyczne, to studia kończył będzie powtórką tego, co operacjonalizował przez kilka lat nauki. Do powtarzania treści z studiów I stopnia powinien zresztą przywyknąć, bo opisany powyżej przypadek nie jest wyjątkiem. Dokładnie te same treści realizowane są podczas ćwiczeń z *metodyki opracowania akt* w semestrze III studiów I stopnia (ścieżka *archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i w firmie*) i w trakcie zajęć z *metodyki opracowania materiałów archiwalnych* w II semestrze studiów II stopnia. Podobnie, te same treści zawierają ćwiczenia z *promocji zasobu archiwalnego*, obowiązkowe na studiach I stopnia w V semestrze na obu ścieżkach archiwistycznych oraz na ścieżce *archiwistyka*

z *pomorzoznawstwem* na studiach II stopnia w I semestrze. Treści kształcenia powtarzane są także w ramach ścieżki *historia regionalna*. Studenci, którzy w III semestrze studiów licencjackich w ramach przedmiotu *historia Pomorza po 1945 r.* poznają ustrój polityczny, administracyjny i gospodarczy Pomorza Zachodniego w latach 1945-1998 oraz towarzystwa i placówki naukowo-badawcze tego okresu, jeszcze raz pochylią się nad tym na studiach II stopnia, także w III semestrze. Ustrój polityczny, administracja i gospodarka miast Pomorza w okresie wcześniejszym, czyli w latach 1815-1945 jest przez studentów tej ścieżki analizowana dwukrotnie – raz w ramach przedmiotu *dzieje miast polskich* na studiach I stopnia (III semestr) i drugi raz na studiach II stopnia (II semestr) w ramach tego samego przedmiotu. Znaczną część tych treści omawia się zresztą także podczas innego przedmiotu (*ustrój i administracja Pomorza w latach 1815-1998*) realizowanego na studiach II stopnia w tym samym czasie. Jego nazwa błędnie informuje studenta o ramach chronologicznych tych rozważań. Zgodnie z treściami kształcenia przedstawionymi w sylabusie kończą się one na 1945 r. Wszystkie te zajęcia (*dzieje miast pomorskich, historia Pomorza po 1945 r., ustrój i administracja Pomorza w latach 1815-1998*) bez względu na poziom studiów podporządkowane są temu samemu celowi: „Celem przedmiotu jest analiza porównawcza stosunków demograficznych, politycznych, gospodarczych i kulturalnych, udzielenie odpowiedzi na pytanie: jak, kiedy i dlaczego do tego doszło?” i prowadzą do osiągnięcia tych samych efektów uczenia się. Identyczne treści programowe zawierają także sylabusy dwóch przedmiotów obowiązkowych dla wszystkich studentów studiów I stopnia, bez względu na wybrana ścieżkę kształcenia: *nauk pomocniczych historii*, które realizowane są w I semestrze i *historii historiografii* – w VI semestrze. Są one nieadekwatne do efektów uczenia się określonych dla tych zajęć. Omawiając cele i zadania nauki historycznej, kierunki badań historycznych, piśmiennictwo historyczne, typy opracowań naukowych, przydatność Internetu w kwerendach naukowych oraz rodzaje bibliografii nie da się osiągnąć efektu U1_02: „rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych oraz potrafi dokonać krytycznej analizy źródeł historycznych” czy U1_03: „tworzy konstrukcję pracy licencjackiej”. Osiągnięcie ich w I semestrze studiów jest z zasady niemożliwe. Treści przypisane do obu tych przedmiotów, szczególnie do *nauk pomocniczych historii* nie korespondują też z ich nazwą. *Historia historiografii* w całości powinna koncentrować się na omówieniu dziejów piśmiennictwa historycznego, najlepiej w sposób krytyczny. Nie ma tu miejsca na przegląd zasobów Internetu. Z kolei podczas *Nauk pomocniczych historii* studenci powinni przyswoić sobie podstawową wiedzę z zakresu chronologii, genealogii, heraldyki, sfragistyki, numizmatyki, itd. oraz dokonać przeglądu różnych typów źródeł historycznych. Przeprowadzona przez ZO PKA hospitacja tych zajęć potwierdziła, że treści te są realizowane, pomimo tego, że sylabus zobowiązuje prowadzącego do omawiania zupełnie innych zagadnień. Brak związku lub luźne powiązanie treści z zakładanymi efektami uczenia się widać także w innych sylabusach zajęć. Wśród treści realizowanych w ramach przedmiotu *warsztat naukowy historyka ze źródłoznawstwem*, który „poszerzyć ma umiejętność operowania zasadami warsztatu naukowego historyka charakterystycznymi dla okresu, w którym się specjalizuje” oraz wzmocnić „zdolność do właściwego wykorzystania nabytej wiedzy przy opracowywaniu poszczególnych zagadnień” znajduje się m.in. „charakterystyka epoki średniowiecza” czy „cywilizacyjna specyfika świata islamu”. Treści kształcenia opisane w sylabusach zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia w wielu przypadkach w toku studiów powtarzają się i często nie odpowiadają w pełni celom lub efektom uczenia się przypisanym do zajęć lub grup zajęć, choć uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie historia oraz w zakresie nauk pokrewnych.

W programie brak studiów II stopnia brak lektoratu z języka obcego, choć Uczelnia w efektach uczenia się zdefiniowanych dla kierunku deklaruje osiągnięcie w toku studiów poziomu B2, czyli w przypadku absolwentów studiów historycznych I stopnia w AP w Słupsku kontynuujących kształcenie na studiach

II stopnia podniesienie umiejętności językowych z poziomu B1 do B2. O ile osiągnięcie poziomu B2+ wymaganego od studiów magisterskich rozporządzeniem MNiSW z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji w trakcie dwuletnich studiów przez studentów, którzy opanowali język obcy na poziomie B2 podczas studiów licencjackich może nastąpić dzięki kształceniu języka specjalistycznego w mowie i piśmie podczas innych zajęć merytorycznych (np. prowadzonych w języku obcym), to przejście z poziomu B1 do B2 deklarowane w efektach uczenia się dla kierunku studiów nie może się odbyć bez zajęć poświęconych w całości kształceniu umiejętności językowych. Zgodnie z ESOKJ minimalna liczba zajęć umożliwiającą taki progres to 100 h lektoratu. Program studiów II stopnia, w którym brak zajęć językowych uniemożliwia osiągnięcie efektu K2_U08: „Posiada umiejętności językowe zgodne z wymogami poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Uczelnia oferuje studentom studiów magisterskich ćwiczenia z *historii Pomorza XIX i XX w.* w języku obcym, zaliczenie tych zajęć nie jest jednak obowiązkowe. Studenci mogą bowiem uczestniczyć w takich samych zajęciach w języku polskim i chętnie z możliwości tej korzystają. Podczas żadnych innych zajęć nie wymaga się od studentów wystąpień naukowych ani pisanie tekstów naukowych w języku obcym. Należy zatem stwierdzić, że program studiów i realizowane treści kształcenia nie pozwalają na pełne osiągnięcie efektu K2_U09: „Sprawnie sporządza opracowania historyczne w oparciu o warsztat naukowy historyka, także w języku obcym (...)” oraz efektu K2_U10: „Posiada umiejętność wystąpień naukowych z zakresu historii, także w języku obcym. (...)”.

Łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów na obu poziomach kształcenia zapewnia osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Jednak zastrzeżenia budzi liczba godzin zajęć przypisanych do niektórych przedmiotów, szczególnie do *nauk pomocniczych historii*. W ciągu 30 h zajęć, nawet przy lepiej dobranych treściach, nie można dokonać rzetelnego przeglądu poszczególnych nauk wspomagających badania historyczne oraz omówienia różnych typów źródeł historycznych. Zwłaszcza, że w AP w Słupsku *nauki pomocnicze historii* pełnią także dodatkową rolę przedmiotu propedeutycznego. W programie I roku studiów brak bowiem *wstępu/wprowadzenia do badań historycznych*. Rekomenduje się zwiększenie liczby godzin *Nauk pomocniczych historii* i powiązanie ich z epokami historycznymi, co pozwoli na omówienie ze studentami rodzajów źródeł typowych dla danych okresów historycznych oraz wprowadzenie na I roku studiów przedmiotu wstępnego, w którego treściach znalazłyby się zagadnienia związane z celami i etyką badań historycznych, wykorzystaniem podstawowych wydawnictw pomocniczych podczas toku studiów i w ramach samodzielnie prowadzonych badań naukowych.

Konstrukcja programów studiów I i II stopnia zakłada, iż przedmiotami do wyboru są seminaRIA dyplomowe, ścieżki specjalistyczne i na studiach licencjackich – lektoraty języka obcego. Wyniki rekrutacji oraz przyjęte w Uczelni minimalne limity warunkujące uruchamianie ścieżek i kolejnych grup zajęć uniemożliwiają jednak studentom dokonanie wyboru ścieżki i seminarium zgodnie z własnymi zainteresowaniami i oczekiwaniami. Rokrocznie otwierane jest tylko jedno seminarium licencjackie i jedno seminarium magisterskie, na każdym poziomie studiów rusza też tylko jedna ścieżka kształcenia specjalistycznego. O jej wyborze decyduje wola większości studentów. Tylko przy wyborze lektoratów rzeczywiście dochodzi do wyboru zajęć przez studentów i każdy student ma zapewnioną swobodę wyboru. Należy więc stwierdzić, że zarówno w odniesieniu do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów wymaganie, by program studiów umożliwiał wybór zajęć, którym łącznie przypisano więcej punktów ECTS niż 30%

liczby wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia nie został spełniony. Programy studiów na ocenianym kierunku obejmują zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością badawczą w dyscyplinie historia, do której przyporządkowano kierunek studiów w wymiarze punktów ECTS wymaganym przepisami prawa (123 pkt. ECTS na studiach I stopnia i 105 na studiach II stopnia), przewidują także zajęcia z dziedziny nauk społecznych, którym przypisano łącznie więcej niż wymagane 5 pkt. ECTS. Program studiów nie przewiduje żadnych zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale stan pandemii oraz obostrzenia sanitarne nałożone na uczelnie spowodowały, że tylko w pierwszym tygodniu roku akademickiego 2020/2021 zajęcia odbywały się w siedzibie Uczelni, zaś w czasie wizytacji PKA wszystkie zajęcia na ocenianym kierunku odbywały się zdalnie za pomocą narzędzi Google. Hospitacje zajęć pokazały, że zarówno wykładowcy, jak i studenci nie mieli większych problemów z ich wykorzystaniem. Podczas wykładów i ćwiczeń używano prezentacji oraz sprawnie prowadzono dyskusje ze studentami. Zarówno czas trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak i nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów na obu poziomach (180 pkt. ECTS na studiach licencjackich i 120 pkt. ECTS na studiach magisterskich) zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć z grupy przedmiotów „kierunkowych” i „podstawowych” nie wzbudza wątpliwości, w przeciwieństwie do liczby punktów ECTS przypisanych do przedmiotów oferowanych w ramach ścieżek specjalistycznych. W wielu przypadkach nastąpiło nieuzasadnione przeszacowanie pracy własnej studenta, brak także w sylabusach czytelnych argumentów za skrajnie różnym oszacowaniem tego nakładu w przypadku zajęć o tej samej formie i liczbie godzin. Tak np. na studiach I stopnia w ramach ścieżki Historia chrześcijaństwa oferowane są 15-godzinne ćwiczenia z *historii Ksiąg Starego Testamentu i Nowego Testamentu, myśli społecznej Jana Pawła II, chrześcijaństwa wschodniego i wprowadzenia do teologii*, przy czym dwóm pierwszym przypisano po 1 pkt. ECTS (15h zajęć + 10h pracy własnej studenta), zaś dwóm ostatnim odpowiednio – 3 i 4 pkt ECTS (15h zajęć + 60h/75h pracy własnej). Ani stosowane metody dydaktyczne, ani metody weryfikacji efektów uczenia się nie uzasadniają takich rozbieżności. Podobnie na ścieżce *amerykanistyka: Historia sztuki amerykańskiej* (15h ćwiczeń) oraz *Wstęp do studiów amerykanistycznych* (15h ćwiczeń) dają studentowi po 1 pkt. ECTS, podczas gdy *Polonia amerykańska i stosunki polityczne i gospodarcze Stanów Zjednoczonych i Unii Europejskiej* - zajęcia także prowadzone w formie ćwiczeń, przy tych samych metodach dydaktycznych i w tym samym wymiarze godzin zostały oszacowane odpowiednio na 4 i 3 pkt ECTS. Nie wiadomo, dlaczego piętnastogodzinnym ćwiczeniom *Wybrane zagadnienia z historii turystyki i Muzea, archiwa i biblioteki Pomorza* przypisano po 4 i 3 pkt ECTS, a zajęciom o tym samym wymiarze czasu, tej samej formie i kończącym się tak samo zaliczeniem na ocenę (*dzieje miast pomorskich i miasta i budownictwo warowne na Pomorzu*) realizowanym w ramach tej samej ścieżki Promocja dziedzictwa kulturowego przyporządkowano tylko po 1 pkt ECTS. Problem ten w równym stopniu dotyczy pozostałych ścieżek. Na studiach II stopnia niewłaściwe szacowanie nakładu pracy studenta ujawnia się także w tej samej grupie przedmiotów. W każdej ścieżce wyróżniono dwa przedmioty, którym przypisano niewspółmiernie dużą liczbę punktów ECTS w porównaniu do innych przedmiotów realizowanych w tej samej formie, w tym samym wymiarze czasu i zaliczanych w ten sam sposób. Tak np. na ścieżce pn. *stosunki międzynarodowe polityczne i gospodarcze* trzydziestogodzinnym ćwiczeniom z *Historii polskiej emigracji politycznej i gospodarczej w XX w.* i *Historii politycznej Polski w XX w.* przypisano po 7 pkt. ECTS, tym samym szacując pracę studenta na 175h, w tym 30h zajęć i aż 145h pracy własnej. Wielu innym zajęciom realizowanym w ramach tej ścieżki tym samym wymiarze, w tej samej formie i w porównywalny sposób przypisano natomiast tylko po 2 pkt ECTS. Przeszacowanie jest tym bardziej rażące, że treści programowe, szczególnie przedmiotu *historia*

polityczna Polski w XX w., powtarzają treści realizowane w ramach zajęć kierunkowych na studiach I roku. Ten sam problem (niewłaściwego oszacowania nakładu pracy studenta przy dodatkowo powtarzaniu treści kształcenia ze studiów I stopnia) dotyczy wszystkich pozostałych ścieżek oferowanych w ramach studiów magisterskich. ZO PKA zwraca także uwagę na nieuzasadniony, a powszechny w sylabusach opis pracy własnej studenta i co zaskakujące – nauczyciela. O ile dla studentów, będących adresatami sylabusów istotna jest informacja o czasie, który będą musieli poświęcić na przygotowanie się do zajęć (a nie na „przygotowanie materiałów do zajęć”, bo to raczej obowiązek wykładowcy!) i zaliczenia końcowego, to rozliczenie czasu pracy nauczyciela („zajęcia wprowadzające”, „przygotowanie materiałów na zajęcia”, „przygotowanie do zaliczenia”) jest z ich punktu widzenia zbędne. Oszacowanie to zresztą wzbudza poważne wątpliwości. Z analizy zapisów przykładowych sylabusów (*promocji zasobu archiwalnego*”, „ *dziejów miast pomorskich*”, „*Polonii amerykańskiej*”) wynika, że najwięcej czasu, bo 10h poświęca prowadzący na przygotowanie do zaliczenia, a zaledwie 4h na przygotowanie materiałów do zajęć. Mowy też nie ma o dodatkowych lekturach, przygotowaniu koncepcji i konspektu zajęć, sprawdzaniu prac studenckich, itd. ZO PKA rekomenduje zrezygnowanie z wyliczania czasu pracy nauczyciela akademickiego w sylabusach zajęć lub zastosowanie rozwiązań obecnych w sylabusach przedmiotów przygotowanych przez Instytut Pedagogiki, w których rozpisano czas zajęć, a nie czas dodatkowej pracy wykonywanej przez nauczyciela akademickiego (np. *Podstawy dydaktyki* na studiach I stopnia – 15h wykładu to 1h zajęć wprowadzających i 14h wykładu, a 30h ćwiczeń to 1h zajęć wprowadzających, 28h ćwiczeń audytoryjnych i 1h kolokwium) .

Zajęcia na kierunku historia na obu poziomach studiów prowadzone są w dwóch formach: wykładów i ćwiczeń, przy czym do tej ostatniej grupy należą też seminaria i na studiach licencjackich - lektoraty. Formy zajęć wymagające aktywnego udziału studentów dominują zarówno na studiach I (604h wykładów i 1260 ćwiczeń), jak i II stopnia (134h wykładów i 720h ćwiczeń, a na ścieżce nauczycielskiej: 164h wykładów i 640h ćwiczeń). Dobór formy zajęć jest właściwy i stwarza odpowiednie warunki do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, choć ZO PKA rekomenduje większe ich zróżnicowanie, szczególnie wprowadzenie zajęć terenowych na ścieżkach związanych z historią regionalną i promocją dziedzictwa kulturowego. Najczęściej stosowane metody dydaktyczne, do których należą prezentacja z użyciem multimediów, dyskusja, pogadanka, analiza tekstów, praca w grupach, ćwiczenia indywidualne i grupowe są zgodne z formami zajęć. Umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w pracach badawczych, sprzyjają uzyskaniu kompetencji językowych na deklarowanym poziomie i pozwalają studentom na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, przy czym brak odpowiedniej infrastruktury i oprogramowania do prowadzenia zajęć w ramach ścieżek archiwistycznych i ścieżki nauczycielskiej sprawia, że umiejętności z zakresu wykorzystania narzędzi informatycznych w pracy archiwalnej i dydaktycznej opanowane być mogą w stopniu zaledwie podstawowym. Sposób prowadzenia większości zajęć stymuluje też studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, ZO PKA rekomenduje jednak poszerzenie wachlarza metod dydaktycznych o metodę projektu, analizę przypadku, analizę SWOT, które będą później wykorzystywane przez studentów w ich działalności zawodowej.

Przygotowanie do zawodu nauczyciela odbywa się na studiach I i II stopnia w ramach ścieżki nauczycielskiej. Kształcenie psychologiczno-pedagogiczne realizowane jest na studiach I stopnia w wymiarze łącznie 120h zajęć i 30h praktyk zawodowych, w tym 60h zajęć z psychologii i 60h zajęć z pedagogiki oraz na studiach II stopnia w wymiarze łącznie 155h, z czego 85h poświęconych jest na treści z obszaru pedagogiki, zaś 70h – z zakresu psychologii. Taka liczba godzin zajęć wykracza daleko poza minimum określone w standardach kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela. Biorąc

pod uwagę fakt, że zgodnie z zapisami w sylabusach 40h zajęć z *psychologii* i 40h zajęć z *pedagogiki* adresowana jest do osób, które nie zrealizowały treści ogólnych na studiach I stopnia, to łączna liczba zajęć obligatoryjnych zapewniających przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne znacznie spada, ale nie narusza wyznaczonego rozporządzeniem ministerialnym minimum (195h wobec 180h). Oferowanie zajęć „wyrównawczych” jest jednak nieuzasadnione ze względu na przyjęte zasady rekrutacji, które nie dopuszczają do ścieżki nauczycielskiej na studiach II stopnia osób bez przygotowania do nauczania w szkole podstawowej. Treści kształcenia z psychologii na studiach licencjackich skoncentrowane są na zagadnieniach ogólnych oraz na okresie dzieciństwa i wczesnej adolescencji, na studiach magisterskich – na późnej adolescencji i dorosłości, z pedagogiki – na studiach I stopnia – na podstawowych pojęciach dyscypliny, szkole jako instytucji wychowawczo-dydaktycznej, rozwoju zawodowym nauczyciela, profilaktyce pedagogicznej, zaś na studiach II stopnia – na przygotowaniu do pracy na wszystkich etapach edukacyjnych. Forma zajęć i wykorzystywane metody dydaktyczne umożliwiają osiągnięcie zdefiniowanych efektów uczenia się, ale z sylabusów zajęć nie wynika, by zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela 1/3 godzin zajęć z przygotowania psychologiczno-pedagogicznego odbywała się na zajęciach zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych. W ramach przygotowania dydaktycznego na studiach I stopnia student zapoznaje się z podstawami dydaktyki (45h zajęć), ćwiczy emisję głosu (15h), zajmuje się dydaktyką historii w szkole podstawowej (90h) oraz uczy się efektywnego wykorzystywania map podczas lekcji historii (15h). Liczba godzin i formy zajęć, treści kształcenia i stosowane metody dydaktyczne w przypadku podstaw dydaktyki i emisji głosu są zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela. Nie można tego stwierdzić w przypadku przedmiotów składających się na przygotowanie do nauczania przedmiotu. Sylabus *dydaktyki historii w szkole podstawowej* w doskonałej większości powtarza treści przypisane do podstaw dydaktyki. Nie odpowiadają one efektom uczenia się zdefiniowanym w ministerialnych standardach dla dydaktyki przedmiotowej. Z kolei treści realizowane podczas zajęć z *metodyki pracy nauczyciela historii ze zbiorami kartograficznymi* w ogóle nie dotyczą zastosowania map w nauczaniu historii. Całe zajęcia w całości poświęcone są omówieniu specyfiki dokumentacji kartograficznej, państwowego zasobu kartograficzno-geodezyjnego, sposobom ewidencjonowania, przechowywania i udostępniania materiałów kartograficznych. Należy przy tym zaznaczyć, że zupełnie nieuzasadnionym jest przypisanie do tego 15-godzinnego przedmiotu 7 pkt ECTS. Zgodnie z programem studiów obowiązującym od roku akademickiego 2020/2021 na studiach II stopnia przygotowanie dydaktyczne do zawodu nauczyciela historii obejmuje dwa przedmioty: *dydaktykę ogólną* w wymiarze 30h i *dydaktykę historii* także w wymiarze 30h. Pierwszy powtarza treści ze studiów I stopnia, stąd w sylabusie przedmiot adresowany jest do tych studentów, którzy nie zrealizowali go na studiach licencjackich. Tak, jak w przypadku zajęć wyrównawczych z psychologii i pedagogiki należy stwierdzić, że jest to niezgodne z obowiązującymi na kierunku historia zasadami rekrutacji. Ani w programie studiów ani w harmonogramie zajęć (tj. w planie studiów) nie ma też informacji o tym, by wszystkie te trzy przedmioty nie należały do zajęć obligatoryjnych i miały charakter opcjonalny. Zapisy w sylabusach pozostają zatem w kolizji z założeniami programu studiów. Treści kształcenia przypisane do *dydaktyki historii* tylko częściowo odpowiadają efektom uczenia się przypisanym do dydaktyki przedmiotowej w przywoływanym powyżej rozporządzeniu MNiSW. Bez związku z nimi pozostaje np. „wykorzystanie nauk pomocniczych historii dla przygotowania rozprawy magisterskiej” czy „zależność między teorią i praktyką w pracy historyka”. Należy zatem stwierdzić, że łączna liczba godzin zajęć obligatoryjnych z dydaktyki przedmiotowej na obu poziomach studiów (135h), jak i przypisane do nich treści nie są zgodne z wymaganiami określonymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zarówno program studiów I stopnia, jak i program studiów II stopnia zobowiązuje studentów do odbycia praktyki zawodowej w wymiarze 90h. W obu programach została ona usytuowana w grupie „pozostałych przedmiotów”, co uznać należy za niesłuszną sugestię, że nie musi być ona związana z realizowaną przez studenta ścieżką specjalistyczną. Dodatkowo, program ścieżki nauczycielskiej na studiach I stopnia narzuca studentom obowiązek odbycia praktyki psychologiczno-pedagogicznej i praktyki dydaktycznej w wymiarze określonym w rozporządzeniu MNiSW z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela, tj. odpowiednio 30 i 120h. Z dokumentacji programowej wynika zatem, że studenci przygotowujący się do zawodu nauczyciela na studiach licencjackich odbyć powinni łącznie 240h praktyk zawodowych (nauczycielskich: 30h + 120h i innych zawodowych, niekoniecznie w szkole: 90h). Stoi to jednak w jawnej sprzeczności z zapisami Regulaminu obowiązkowych praktyk zawodowych organizowanych przez Instytut Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku historia. W paragrafie 2 stwierdza się, że wymiar praktyk zawodowych na ścieżkach nienauczyielskich na obu poziomach studiów wynosi 90h, zaś na ścieżce nauczycielskiej – 180h na studiach I stopnia i 30h na studiach II stopnia. Te ostatnie liczby nie znajdują jednak potwierdzenia w planie studiów. Brak w Instytucie Historii osoby, która byłaby odpowiedzialna za całokształt praktyk nauczycielskich uniemożliwił ustalenie, jaką rzeczywiście liczbę godzin praktyk zawodowych realizują studenci ścieżki nauczycielskiej. Wspomniany wyżej regulamin określa sposób organizacji i zasady odbywania praktyk zawodowych, wskazuje kto i w jaki sposób z ramienia Uczelni sprawuje nadzór i zalicza praktyki zawodowe. Z treści regulaminu wynika, że praktyka zawodowa winna być powiązana z wybraną przez studenta ścieżką, co przeczy opisanemu powyżej usytuowaniu praktyki w planie studiów. Jednak tylko w odniesieniu do ścieżek archiwistycznych (których nazwy w regulaminie nie pokrywają się z nazwami używanymi w programie studiów) określono typ instytucji, w których praktyki winny się odbywać. W przypadku pozostałych ścieżek takich wytycznych nie sformułowano. Instytut Historii stara się wspierać studentów w poszukiwaniu jak najlepszych miejsc do odbycia praktyk wykorzystując w tym celu dobre relacje z kluczowymi interesariuszami zewnętrznymi (np. Archiwum Państwowe w Słupsku i w Koszalinie, „Gryf24”, „Komos”) oraz indywidualne kontakty zawodowe nauczycieli akademickich. Nadzór nad praktyką w postaci hospitacji i wywiadów telefonicznych w imieniu Uczelni sprawuje opiekun praktyk. Dokument nie określa jednak jakie wymagania formalne i jakościowe spełnić musi osoba powoływana do pełnienia tej funkcji. Kompetencje merytoryczne i dydaktyczne nauczycieli akademickich sprawujących opiekę nad praktykami archiwalnymi (z Instytutu Historii) i psychologiczno-pedagogicznymi (z Instytutu Pedagogiki) nie wzbudzają żadnych zastrzeżeń. Brak natomiast opiekuna praktyk dydaktycznych oraz koordynatora obu praktyk nauczycielskich. Dla wszystkich praktyk zawodowych na ścieżkach nienauczyielskich przygotowano ten sam sylabus, identyczny na studiach I i II stopnia. Zdefiniowane w nim efekty uczenia się są nieadekwatne do ocenianego kierunku studiów. Po zaliczeniu 90h praktyk student m.in. „zna i rozumie pogłębione zjawiska i procesy polityczne i społeczne”, „posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą mu identyfikować i charakteryzować główne elementy różnorodnych struktur politycznych, społecznych i administracyjnych aktywnych w sferze polityk publicznych, w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym”, „prawidłowo interpretuje i wyjaśnia zjawiska społeczne, wyjaśnia rolę grup społecznych w kontekście zmian politycznych”, „posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy politologicznej (...)”. ZO PKA uważa, że przedstawione przez Uczelnię sylabusy dotyczą praktyk zawodowych na kierunku politologia. Brak zatem podstaw do oceny efektów uczenia się i treści kształcenia praktyk zawodowych nie będących praktykami nauczycielskimi. Nie sposób także

stwierdzić, czy dokonywany przez studentów i zatwierdzany przez Uczelnię wybór miejsc odbywania praktyk na innych ścieżkach niż nauczycielska oraz dostępne w tych miejscach infrastruktura i wyposażenie są zgodne z celami praktyk i umożliwiają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Uczelnia przedstawiła też sylabusy praktyk nauczycielskich dla obu poziomów studiów, choć program ścieżki nauczycielskiej na studiach II stopnia w ogóle takich praktyk nie przewiduje. Liczba godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych i dydaktycznych jest zgodna z zobowiązującymi przepisami, to ich usytuowanie wyłącznie na studiach licencjackich uznać należy za niewłaściwe. Student kontynuując na studiach II stopnia przygotowanie do zawodu nauczyciela nie ma okazji do skonfrontowania wiedzy zdobywanej na Uczelni z praktyką szkolną. Uczelnia nie określiła też liczby godzin, jaką w ramach praktyk nauczycielskich student winien spędzić w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Oznacza to, że można całość tych praktyk odbyć wyłącznie w jednej z nich, nie zdobywając tym samym doświadczenia pracy z uczniami w różnym wieku. Określone w sylabusach efekty uczenia się i przyporządkowane do nich treści kształcenia są zgodne z wymaganiami określonymi w ministerialnym standardzie wyłącznie w przypadku praktyk psychologiczno-pedagogicznych na studiach I stopnia. Sylabus praktyk dydaktycznych nie uwzględnia zapisów aktualnie obowiązującego rozporządzenia. Studenci mają możliwość oceny miejsca i przebiegu praktyki za pomocą ankiety ewaluacyjnej, której wyniki analizowane są przez opiekuna praktyk.

Sprawdzenie i ocena efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych, w tym także praktyk realizowanych na ścieżce nauczycielskiej odbywa się na podstawie dzienniczka praktyk, zawierającego informacje o czynnościach wykonywanych przez praktykanta oraz opinię pracodawcy, sformułowaną po zakończeniu praktyk i zawierającą propozycję oceny. Jest ona następnie zatwierdzana przez instytucyjnego opiekuna praktyk. Z materiałów przedstawionych przez Uczelnię wynika, że w praktyce nie jest w żaden sposób weryfikowana. Sporadycznie prowadzone przez instytucyjnego opiekuna praktyk hospitacje takiej roli spełnić nie mogą, nie stanowią bowiem podstawy do kompleksowej oceny uzyskanych efektów uczenia się. ZO PKA stwierdza, że Uczelnia nie uczestniczy w ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się podczas praktyk zawodowych, zdając się całkowicie na opinię instytucji, w której praktyki się odbywały. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że opinie pracodawców w dziennikach praktyk są krótkie, powierzchowne i nie odnoszą się do oczekiwanych przez Uczelnię efektów uczenia się. Trudno w nich znaleźć odpowiedź na pytanie: czego nauczył/ła się student/ka podczas praktyk zawodowych? Informacji tych nie można też znaleźć w lakonicznych zapisach zadań wykonywanych podczas praktyk (np. „Rozmowy z zarządem „Komoś”, dokumenty i praca z numerowaniem stron”, „Wycieczka do Budzistowa, opisy, zdjęcia.”, „Praca w bazie danych”, „Praca w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kołobrzegu”). Zestaw narzędzi wykorzystywanych do weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych na kierunku historia uznać więc należy za niewystarczający. Regulamin obowiązkowych praktyk zawodowych organizowanych przez Instytut Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku historia dopuszcza możliwość zaliczenia studentowi praktyki zawodowej na podstawie jego pracy zawodowej lub stażu studenckiego. Zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w sprawie Weryfikacja działań uczelni, dotyczących osiągania i weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych, postępowanie takie jest niezgodne z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, tj. rozplanowanie zajęć oraz harmonogram egzaminów i zaliczeń jest zgodna z higieną pracy, zapewnia efektywne wykorzystanie

czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe na ocenianym kierunku studiów uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie wiodącej tj. w historii, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Jednak w wielu przypadkach nie są zgodne z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla zajęć, powtarzają się nie tylko pomiędzy zajęciami, ale także poziomami studiów, uniemożliwiając w ten sposób progres wiedzy i umiejętności studentów na kolejnych etapach kształcenia. Liczba semestrów i liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia pozwalają studentom na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie historia oraz zajęcia z dziedziny nauk społecznych, którym przyporządkowano wymaganą liczbę punktów ECTS. Program studiów na obu poziomach kształcenia nie umożliwia studentom swobodnego wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. Na studiach II stopnia nie obejmuje też oferowanej w procesie rekrutacji ścieżki *historia chrześcijaństwa* oraz zajęć poświęconych kształceniu języka obcego, nie pozwala więc na osiągnięcie przez studentów wymaganego PRK poziomu biegłości językowej B2+. Zastrzeżenia wzbudza także zaszeregowanie poszczególnych przedmiotów do wyodrębnionych grup zajęć, sekwencja przedmiotów oraz przeszacowanie nakładu pracy studenta, w przypadku wielu przedmiotów oferowanych w ramach specjalistycznych ścieżek. Za właściwe, choć niezbyt zróżnicowane, uznać należy formy zajęć i stosowane metody dydaktyczne. Umożliwiają one dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów oraz stymulują studentów do aktywności i samodzielnego pogłębiania wiedzy. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Program kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela nie został w pełni dostosowany do wymagań rozporządzenia MNiSW z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela. Dotyczy to w szczególności liczby godzin i treści programowych dydaktyki przedmiotowej na obu poziomach studiów oraz powtarzania dydaktyki ogólnej na studiach magisterskich. Program studiów na obu poziomach kształcenia uwzględnia praktyki zawodowe. Niejasna jest jednak ich koncepcja, w szczególności ich powiązanie ze specjalistycznymi ścieżkami. Dla praktyk niebędących praktykami nauczycielskimi nie zdefiniowano efektów uczenia się, treści programowych oraz w doskonałej większości (z wyjątkiem praktyk archiwistycznych) – nie określono typów instytucji, w których mogłyby się odbywać. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się zgodnie z Regulaminem praktyk, który określa m.in. reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, warunki kwalifikowania na praktykę, zasady przeprowadzania hospitacji praktyk, zadania opiekuna praktyk. Uczelnia nie wskazała jednak opiekuna praktyk dydaktycznych ani żadnej osoby koordynującej wszystkie praktyki nauczycielskie (dydaktyczne i psychologiczno-pedagogiczne). Niejasno określona jest łączna liczba godzin praktyk wymaganych od studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela historii – o innej mówi program studiów, o innej Regulamin praktyk. Niewłaściwie usytuowano wszystkie praktyki

nauczycielskie na studiach I stopnia, nie określono także wymiaru praktyk odbywanych w różnych typach szkół. Efekty uczenia się i treści programowe zdefiniowane dla praktyk dydaktycznych nie są zgodne ze standardem kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela. Za niewystarczające do pełnej i rzetelnej oceny efektów uczenia się uznać należy metody weryfikacji stosowane przy zaliczaniu praktyk zawodowych. Dzienniczek praktyk, zawierający zdawkowe informacje o czynnościach wykonywanych podczas praktyk oraz lakoniczne, pozbawione rzeczowego uzasadnienia odnoszącego się do oczekiwanych przez Uczelnię efektów uczenia się opinie pracodawców nie stanowią wystarczającej podstawy do stwierdzenia i oceny wiedzy i umiejętności nabytych podczas praktyk zawodowych, w tym także praktyk nauczycielskich. Uczelnia wbrew zapisom Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zalicza praktyki zawodowe na podstawie pracy zawodowej studenta lub staży studentów.

O uznaniu kryterium za spełnione częściowo zadecydowały następujące kwestie:

1. Nieprawidłowa struktura programu i sekwencja zajęć.
2. Powtarzanie się treści programowych i brak programu ścieżki historia chrześcijaństwa na studiach II stopnia,
3. Niewystarczająca oferta zajęć językowych na studiach II stopnia, które stwarzałyby studentom możliwość osiągnięcia poziomu B2+, wymaganego na 7 poziomie PRK.
4. Brak w przypadku wielu przedmiotów zgodności treści kształcenia z efektami uczenia się zdefiniowanymi dla poszczególnych zajęć.
5. Brak rzeczywistego wyboru zajęć, którym łącznie przypisano więcej punktów ECTS niż 30% liczby wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia.
6. Niepełne dostosowanie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela do wymagań określonych w rozporządzeniu MNISW z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela.
7. Brak praktyk nauczycielskich na studiach II stopnia oraz rozbieżności dot. liczby godzin praktyk na ścieżce nauczycielskiej między planem studiów a regulaminem praktyk.
8. Brak sylabusów praktyk zawodowych i tym samym specyficznych dla praktyk efektów uczenia się i treści kształcenia.
9. Brak opiekuna praktyk dydaktycznych na ścieżce nauczycielskiej.
10. Brak jasno określonych wymagań wobec miejsc odbywania praktyk zawodowych.
11. Niska przydatność narzędzi stosowanych do weryfikacji i oceny efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych.
12. Zaliczanie praktyk zawodowych na podstawie doświadczenia zawodowego i odbytych wcześniej staży.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy dokonać nowego zaszeregowania przedmiotów do grup zajęć wyodrębnionych w programie studiów tak, by struktura programu była zgodna z koncepcją kształcenia na kierunku studiów.
2. Należy przygotować program ścieżki historia chrześcijaństwa na studiach II stopnia albo usunąć ją z listy ścieżek ujętych w uchwale Senatu dot. zasad rekrutacji.

3. Należy dokonać zmian w sekwencji przedmiotów, by treści ogólne/wstępne zagadnienia pojawiały się na pierwszym etapie studiów.
4. Należy wyeliminować powtarzające się treści programowe, także pomiędzy poziomami studiów.
5. Należy do programu studiów II stopnia wprowadzić zajęcia służące doskonaleniu biegłości językowej, by wymagany Polską Ramą Kwalifikacji poziom B2+ był możliwy do osiągnięcia.
6. Należy dokonać przeglądu wszystkich sylabusów i uzgodnić treści kształcenia z efektami uczenia się.
7. Należy dokonać zmian w szacowaniu nakładu pracy studenta, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów oferowanych w ramach specjalistycznych ścieżek.
8. Należy zapewnić studentom rzeczywisty wybór zajęć, którym łącznie przypisano więcej punktów ECTS niż 30% liczby wszystkich punktów koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia.
9. Należy w pełni dostosować program kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela do rozporządzenia MNiSW z 25 lipca 2019 r. tj.:
 - a. zadbać, by 1/3 zajęć z przygotowania psychologiczno-pedagogicznego była zintegrowana z praktykami zawodowymi,
 - b. zlikwidować podstawy dydaktyki na studiach II stopnia,
 - c. skorygować liczbę godzin zajęć i treści kształcenia dydaktyk przedmiotowych.
10. Należy w programie i planie studiów powiązać praktyki zawodowe ze ścieżkami specjalistycznymi.
11. Należy zlikwidować rozbieżności dot. liczby godzin praktyk na ścieżce nauczycielskiej między planem studiów a regulaminem praktyk.
12. Należy wprowadzić praktyki nauczycielskie do programu studiów II stopnia oraz określić, ile godzin praktyk powinien student odbyć w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.
13. Należy sformułować wymagania wobec miejsc odbywania praktyk zawodowych, specyficzne dla każdej ze ścieżek kształcenia.
14. Należy poszerzyć katalog narzędzi służących weryfikacji i ocenie efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych, w tym praktyk nauczycielskich oraz zadbać, by opinie formułowane przez zakładowych opiekunów praktyk odnosiły się do uzyskanych przez praktykantów efektów uczenia się.
15. Należy wyeliminować zaliczanie praktyk zawodowych na podstawie doświadczenia zawodowego lub odbytego stażu.
16. Należy wyznaczyć opiekuna praktyk dydaktycznych i określić jego kompetencje.
17. Należy przygotować sylabusy dla praktyk zawodowych na każdej ze ścieżek specjalistycznych, zawierające specyficzne efekty uczenia się i treści kształcenia.
18. Należy dostosować efekty uczenia się i treści kształcenia dla praktyk dydaktycznych do wymagań standardu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela.
19. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia I i II stopnia na kierunku historia odbywa się na podstawie Uchwały Senatu AP w Słupsku. Warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne dostępne są w systemie e-rekrutacyjnym, do którego odsyła kandydatów na studia zarówno strona Uczelni, jak i Instytutu

Historii, odpowiedzialnego za kształcenie na kierunku historia. Zasady te są bezstronne i zasadniczo gwarantują kandydatom równe szanse w staraniach o przyjęcie na oceniany kierunek studiów. Osobom z niepełnosprawnością zapewniają też pełny udział w procesie rekrutacyjnym.

Przyjęcie na studia I stopnia następuje na podstawie złożonych dokumentów, do których należy: własnoręcznie podpisany formularz rekrutacyjny ze zdjęciem stanowiący wniosek o wpis na studia, kopia świadectwa dojrzałości lub innego dokumentu równoważnego, a w przypadku laureatów olimpiad – zaświadczenie o uzyskanym tytule. W przypadku większej liczby kandydatów niż liczba dostępnych miejsc kandydaci przyjmowani są na podstawie listy rankingowej utworzonej na podstawie wyników pisemnego egzaminu maturalnego z jednego z następujących przedmiotów: historia, wiedza o społeczeństwie lub język polski, przy czym wynik egzaminu na poziomie podstawowym przeliczany jest według wskaźnika: 1% = 1 pkt, zaś wynik egzaminu na poziomie rozszerzonym według wskaźnika: 1% = 2 pkt.

O ile zasady rekrutacji na studia licencjackie uznać można za względnie selektywne (przy dużym zainteresowaniu studiami historycznymi zakładają bowiem przyjęcie najlepszych kandydatów), to cechy tej nie sposób przypisać rekrutacji na studia II stopnia. Na studia przyjęty zostanie każdy absolwent studiów I stopnia, II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, z dowolnego kierunku studiów, posiadający tytuł licencjata lub magistra, który w wyznaczonym terminie złoży komplet wymaganych dokumentów. Oznacza to, że na studiach magisterskich na kierunku historia znaleźć może się zarówno absolwent tego samego kierunku, jak i absolwent studiów z obszaru nauk ścisłych czy przyrodniczych. O ile pierwszy z nich podczas studiów I stopnia został przygotowany do prowadzenia badań w dyscyplinie historia, do której przypisano też studia II stopnia, to pozostali takiego przygotowania nie posiadają. W tym samym czasie, czyli w ciągu czterech semestrów, muszą jednak zostać włączeni do badań naukowych, muszą też przedstawić pracę dyplomową świadczącą o opanowaniu warsztatu badawczego historyka. Program studiów nie przewiduje rozwiązania systemowego, które gwarantowałoby możliwość uzupełnienia niezbędnych kompetencji. W tych okolicznościach osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się (np. K2_U06: „Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnych wątpliwości i niejasności historycznych, szczególnie w odniesieniu do krytyki tekstu lub źródła historycznego oraz zjawisk historycznych”) w ciągu czterech semestrów studiów magisterskich w przypadku absolwentów kierunków spoza obszaru nauk humanistycznych jest niemożliwe.

Zasady rekrutacji na oba poziomy studiów informują kandydatów o konieczności wyboru jednej z oferowanych w trakcie studiów ścieżek specjalistycznych (do roku 2019/2020 włącznie – specjalności). Na podstawie Uchwały nr R.000.27.19 Senatu AP w Słupsku z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały nr R.000.68.18 Senatu AP z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie zasad i trybu przyjęć oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2019/2020 kandydatom na studia I stopnia na kierunku historia w roku akademickim 2019/2020 oferowano pięć specjalności: 1) amerykanistykę, 2) archiwistykę i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie, 3) nauczycielską, 4) historię regionalną i 5) historię chrześcijaństwa, zaś kandydatom na studia II stopnia – cztery specjalności: 1) archiwistykę z pomoroznawstwem, 2) międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze, 3) nauczycielską, 4) historię regionalną. Wybór pomiędzy specjalnościami na studiach II stopnia był jednak ograniczony. Dwie spośród czterech specjalności dostępne były wyłącznie absolwentom studiów historycznych I stopnia, którzy ukończyli konkretną specjalność: specjalność archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie wybrać mogli jedynie osoby, które ukończyły specjalność historia z archiwistyką na studiach I stopnia, zaś specjalność historia regionalna dostępna była tylko absolwentom studiów I stopnia i specjalności historia regionalna „50 plus”).

Kandydaci na studia spoza AP w Słupsku skazani byli na studiowanie w ramach specjalności międzynarodowych stosunków politycznych i gospodarczych (specjalność ogólnodostępna) lub kontynuowanie przygotowania do zawodu nauczyciela historii, o ile ukończyli studia na kierunku historia i mieli uprawnienia do nauczania w szkole podstawowej. W rekrutacji na rok akademicki 2020/2021 i 2021/2022 ofertę specjalności (nazywanych od tego roku ścieżkami) na kierunku historia poszerzono, zmieniono też zasady ich dostępności. Według Uchwały nr R.000.09.29 Senatu AP w Słupsku z dnia 26.02.20 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały nr R. 000.42.19 Senatu AP w Słupsku z dnia 19.06.2019 r. w sprawie zasad i trybu przyjęć oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2020/2021 kandydaci na studia I stopnia w rekrutacji prowadzonej do pierwszych dni października 2020 r. mieli do wyboru osiem ścieżek: 1) *amerykanistykę*, 2) *archiwistykę cyfrową*, 3) *archiwistykę i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie*, 4) *nauczycielską*, 5) *historię regionalną*, 6) *historię chrześcijaństwa*, 7) *turystykę i promocję dziedzictwa kulturowego* (w programie studiów przedstawionym przez Uczelnię pn. *promocja dziedzictwa kulturowego*), 8) *wojskoznawstwo*, zaś kandydaci na studia II stopnia – pięć ścieżek: 1) *archiwistykę z pomoroznawstwem*, 2) *międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze*, 3) *nauczycielską*, 4) *historię regionalną*, 5) *historię chrześcijaństwa*. Zespół oceniający zwraca uwagę na fakt, że przedstawiony przez Uczelnię program studiów II stopnia na kierunku historia przewiduje tylko cztery ścieżki: 1) *archiwistykę z pomoroznawstwem*, 2) *międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze*, 3) *nauczycielską*, 4) *historię regionalną*. Oznacza to, że Uczelnia prowadziła rekrutację na studia, których program nie przewidywał zajęć reklamowanych na stronie internetowej uczelni.

Spośród tych wskazanych pięciu ścieżek, trzy dostępne były absolwentom dowolnych kierunków studiów (*historia regionalna*, *historia chrześcijaństwa*, *międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze*), archiwistykę z pomoroznawstwem i specjalność nauczycielską adresowano do absolwentów studiów historycznych I stopnia, przy czym tę ostatnią wyłącznie do tych, którzy posiadali uprawnienia do nauczania w szkole podstawowej. Wprowadzając w uchwale rekrutacyjnej na rok 2020/2021 nowe zasady wyboru ścieżki specjalistycznej pominięto kwestię kompetencji kandydatów. W efekcie kształcenie w ramach ścieżki *archiwistyka z pomoroznawstwem* może podjąć absolwent studiów historycznych I stopnia, który ukończył specjalność *archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie* i jest dzięki zajęciom i praktyce zawodowej w archiwum przygotowany do pogłębiania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności z zakresu archiwistyki oraz absolwent tych samych studiów, który ukończył *amerykanistykę* i jego wiedza o zasadach i metodach archiwizacji, udostępnianiu zasobów archiwalnych, etc. jest ledwie podstawowa. Podobnie, absolwent studiów I stopnia, który w ramach tych trzech lat studiów realizował ścieżkę *historia regionalna* i jest przygotowany do kontynuowania tego kształcenia na studiach magisterskich spotka się w jednej grupie z absolwentem innego kierunku studiów, który do tej pory nie studiował historii Pomorza, niewiele wspólnego miał z materią historyczną i nie zna warsztatu badawczego historyka. Brak odpowiednich kompetencji u części studentów na początku studiów może w istotny sposób przyczynić się do obniżenia poziomu zajęć, powtarzania treści ze studiów I stopnia i uniemożliwiać osiągnięcie efektów uczenia się zdefiniowanych dla studiów magisterskich. ZO PKA stwierdza, że zasady rekrutacji na studia II stopnia nie zapewniają wyboru kandydatów o kompetencjach niezbędnych do podjęcia studiów, a uczelnia nie gwarantuje systemowego rozwiązania pozwalającego nadrobić braki w zakresie wiedzy i umiejętności ze studiów I stopnia.

ZO PKA stwierdza, że zasady rekrutacji na obu poziomach studiów nie są w pełni przejrzyste i mogą wprowadzać kandydatów w błąd. Uczelnia zarówno w uchwale rekrutacyjnej, jak i na stronie internetowej informuje, że wyboru ścieżki dokonać należy: na studiach I stopnia po I roku studiów, na

studiach II stopnia – w trakcie rekrutacji, nigdzie jednak nie stwierdza wprost, że uruchomienie ścieżki zależne jest od wypełnienia minimalnego limitu miejsc. Przy bardzo małym zainteresowaniu studiami na kierunku (w roku akademickim 2019/2020 przyjęto na studia I stopnia 11 osób, studiów II stopnia w ogóle nie uruchomiono, w roku akademickim 2020/2021 studia I stopnia rozpoczęło 9 osób, a studia II stopnia – 6 osób) oznacza to uruchamianie tylko jednej ścieżki, wybranej przez większość studentów. Tak dzieje się na kierunku historia rokrocznie, stąd obecny III rok studiów licencjackich realizuje ścieżkę nauczycielską, II rok – archiwistykę i zarządzanie dokumentacją w urzędzie i w firmie, a I rok studiów magisterskich – archiwistykę z pomoroznawstwem. Informacja o tym, jaka ścieżka zostanie uruchomiona trafia do studentów już w trakcie studiów, nie może więc wpłynąć na decyzję o wyborze kierunku studiów. Bogata oferta ścieżek specjalistycznych przedkładana kandydatom w ofercie rekrutacyjnej ma znaczenie jedynie reklamowe i w rzeczywistości nie istnieje. W szczególnej sytuacji w następnym roku akademickim (2021/2022) znajdą się obecni studenci ostatniego roku studiów I stopnia. Aby uzyskać uprawnienia do nauczania w szkole będą musieli kontynuować studia na kierunku historia w ramach ścieżki nauczycielskiej. Uczelnia powinna zapewnić im możliwość zdobycia uprawnień nauczycielskich nawet jeśli będą oni grupą mniej liczbą niż pozostali studenci I roku studiów II stopnia, dla których ścieżka nauczycielska ze względu na obowiązujące przepisy będzie niedostępna. Brak w publicznym dostępie szczegółowych informacji o zasadach uruchamiania ścieżek specjalistycznych oraz podejmowanie decyzji dot. uruchamiania ścieżek oferowanych w procesie rekrutacji zgodnie z wolą większości kandydatów/studentów budzi zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad rekrutacji oraz równości wszystkich kandydatów na studia.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała nr R.000.56.19 Senatu AP w Słupsku z 24.09.2019 r. w sprawie dostosowania organizacji potwierdzenia efektów uczenia się do wymagań określonych w ustawie z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Weryfikację efektów uczenia się uzyskanych poza Uczelnią przeprowadza pięcioosobowa Komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, powoływana każdorazowo przez Rektora i wyznaczony przez nią – w razie konieczności – ekspert z dyscypliny, do której przypisano zajęcia, których efekty uczenia się mają zostać potwierdzone. Przewodniczącym Komisji jest Pełnomocnik Rektora ds. potwierdzania efektów uczenia się, który przeprowadza wstępną, formalną weryfikację dokumentów przedstawionych przez kandydata na studia. Komisja na podstawie merytorycznej oceny dokumentów, przeprowadzonych rozmów i testów sprawdzających wiedzę i umiejętności wskazane przez osobę zainteresowaną określa liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć w programie studiów, jaką w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się zostanie studentowi zaliczona. Na podstawie opinii Komisji Rektor podejmuje decyzję o przyjęciu na studia. Jak dotąd na nie było osób zainteresowanych rekrutacją na kierunek historia w drodze potwierdzenia efektów uczenia się. Informacji o możliwości skorzystania z takiej ścieżki rekrutacyjnej nie ma na stronie internetowej Instytutu oraz Uczelni.

Uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej przebiega zgodnie z zasadami i procedurami opisanymi w Regulaminie studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku (§ 25), dostępnym na stronie internetowej Uczelni. Podejmując decyzję o uznaniu efektów uczenia się koordynator ds. zagranicznej wymiany studenckiej (w przypadku uznawania efektów uzyskanych w uczelni zagranicznej) lub dyrektor Instytutu/kierownik katedry (w przypadku uznawania efektów uzyskanych na uczelni w Polsce) kieruje się zbieżnością efektów zdefiniowanych dla danych przedmiotów. Student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisania do zajęć o zbliżonych efektach uczenia się, realizowanych w AP w Słupsku oraz taką ocenę, jaką uzyskał realizując przedmiot na innej uczelni. Przedmioty niezaliczone w związku z różnicami programowymi między programami

studiów w AP w Słupsku i w uczelni zagranicznej student zalicza bezpłatnie w ramach warunkowego zaliczenia semestru.

Regulamin studiów określa także podstawowe zasady przeprowadzania weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, dotyczące m.in. maksymalnej liczby egzaminów przydających na sesję egzaminacyjną i przeprowadzanych w ciągu jednego dnia, odbywania egzaminu poprawkowego i egzaminu komisyjnego, wystawiania ocen końcowych dla całego modułu. Regulamin wskazuje sposób obliczania średniej ważonej ocen z poszczególnych przedmiotów wchodzących w skład jednego modułu, a także zasady dostosowywania formy egzaminów i zaliczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie te regulacje uznać należy za właściwe, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu, gwarantują studentom informację zwrotną na temat ich osiągnięć oraz wskazują zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, jakie mogłyby powstać w związku z oceną osiągniętych efektów uczenia się.

Katalog metod weryfikacji efektów uczenia się, na ocenianym kierunku studiów na obu poziomach studiów jest taki sam - skromny i standardowy, stosowany adekwatnie do efektów podlegających sprawdzeniu. Wykłady z reguły kończą się egzaminem pisemnym. W przypadku ćwiczeń nauczyciele akademicki sięgają po ocenę aktywności na zajęciach, referat lub prezentację oraz kolokwium, najczęściej pisemne w postaci testu, rzadziej eseju. W przypadku każdego z tych trzech form sprawdzania wiedzy i umiejętności przypisana jest taka sama waga – aktywność na zajęciach to 20% oceny końcowej, przygotowanie referatu lub prezentacji – 25%, kolokwium – 55%. Jedynie na zajęciach z psychologii, pedagogiki, emisji głosu i podstaw dydaktyki, należących do ścieżki nauczycielskiej zróżnicowanie metod weryfikacji efektów uczenia się jest nieco większe. Do w/w dochodzą bowiem ćwiczenia praktyczne oraz zadania pisemne, np. w postaci diagnozy potencjału ucznia. Jakkolwiek stosowane metody nie są zróżnicowane, to w zdecydowanej większości zapewniają możliwość weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w przypadku zajęć skoncentrowanych na umiejętnościach językowych umożliwiają sprawdzenie poziomu biegłości językowej, a na specjalności nauczycielskiej pozwalają zweryfikować efekty uczenia się związane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi określonymi w standardach kształcenia nauczycieli.

Proces dyplomowania na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z Regulaminem studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku (rozdz. 6 praca dyplomowa i 7 ukończenie studiów) i składa się z dwóch etapów: przygotowania i oceny pracy dyplomowej oraz złożenia egzaminu dyplomowego. Ogólne wymagania stawiane pracy magisterskiej Senat Uczelni określił w § 49 Regulaminu studiów, podobne zadanie w odniesieniu do pracy licencjackiej delegował Radzie Instytutu. Uczelnia nie przedstawiła jednak odpowiedniej uchwały Rady Instytutu, wymagań merytorycznych stawianych pracy licencjackiej na ocenianym kierunku studiów nie ma też w dostępie publicznym, czyli na stronie Uczelni czy Instytutu. Należy zatem stwierdzić, że takich wymagań na ocenianym kierunku studiów nie sformułowano. Analiza losowo wybranych prac dyplomowych potwierdziła, że koncepcja obu prac dyplomowych, które dowodzić mają przygotowania do podjęcia badań w dyscyplinie wiodącej na studiach I stopnia i umiejętności prowadzenia badań w dyscyplinie wiodącej pod kierunkiem nauczyciela akademickiego na studiach II stopnia wymaga pogłębionej refleksji. Konieczne jest zdefiniowanie różnicy między pracą licencjacką i magisterską oraz sformułowanie jasnych wymagań na obu poziomach studiów wobec podejścia do źródeł historycznych (czy mogą być one ilustracją tez wynikających z literatury przedmiotu czy może zawsze powinny być przedmiotem krytycznej analizy, zawierającej ocenę ich wiarygodności), zawartości wstępu metodologicznego i doboru

literatury przedmiotu (np. czy bibliografia w pracy dyplomowej powinna spełniać wymóg kompletności oraz czy do literatury przedmiotu mogą być włączone publikacje popularyzatorskie). Częste zawyżanie lub zaniżanie ocen przez promotorów i recenzentów (zob. zał. 3) świadczy o braku jednolitych kryteriów oceny, co wiąże się ściśle z brakiem wspólnych, jasno określonych wymagań merytorycznych wobec pracy dyplomowej na każdym z poziomów studiów.

Regulamin studiów zapewnia studentom możliwość przygotowania pracy dyplomowej na temat zgodny z jego zainteresowaniami naukowymi. Spełnienie tego standardu w Instytucie Historii, w którym prace dyplomowe powstają w ramach seminariów jest mocno utrudnione. Ze względu na niewielką liczbę studentów dla każdego roku studiów uruchamia się tylko jedno seminarium. Przykładowo, w bieżącym roku akademickim przygotowaniem prac na III roku studiów licencjackich kieruje historyk starożytności, na I roku studiów magisterskich – historyk dziejów najnowszych. Zarówno nauczyciele akademicki, jak i studenci uczestniczący w spotkaniach z ZO PKA zapewniali o gotowości pozostałych historyków do konsultowania prac dyplomowych na etapie ich powstawania i współpracy z prowadzącym seminarium. PKA rekomenduje wdrożenie rozwiązania systemowego, które gwarantowałoby studentom stałą opiekę nad pracą dyplomową ze strony badacza tej samej epoki, której poświęcona jest praca. Do katalogu możliwych rozwiązań należy m.in. rola współkierującego pracą, zapraszane go na seminarium w celu omówienia kolejnych etapów pracy podopiecznego czy wprowadzenie możliwości przygotowywania pracy dyplomowej poza seminarium, co wiąże się oddzieleniem funkcji kierującego pracą od prowadzącego seminarium dyplomowe. Zespół oceniający PKA rekomenduje także Uczelni podjęcie prac nad dostosowaniem Regulaminu studiów do wymagań Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce. Art. 76, ust. 3 wprowadza bowiem zasadę, że pracą dyplomową na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich może kierować osoba posiadająca stopień doktora. Paragraf 46 ust. 1 Regulaminu studiów w Akademii Pomorskiej w Słupsku z zasady wyklucza doktorów z grona kierujących pracami magisterskimi. Tylko „w uzasadnionych sytuacjach dziekan, po zasięgnięciu opinii rady wydziału może upoważnić” doktora do prowadzenia pracy na studiach II stopnia lub studiach jednolitych magisterskich. Brak uzasadnienia dla takiego ograniczania praw gwarantowanych ustawą. Egzamin i praca dyplomowa na kierunku historia są ze sobą ściśle powiązane, co wynika z Regulaminu studiów, który w § 57, ust. 3 stwierdza, iż podczas egzaminu dyplomowego student powinien „wykazać się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi określonymi dla danego kierunku studiów, a także znajomością problematyki związanej z tematyką pracy”. Analiza wybranych prac dyplomowych i protokołów z egzaminów potwierdza realizację tych wytycznych.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uczestniczenia w pracach Studenckiego Koła Naukowego Historyków, udziału w konferencjach studencko-doktoranckich oraz publikowania we własnym czasopiśmie „Scripta Historica”. Większą aktywnością wykazują się tu jednak doktoranci przygotowujący rozprawy doktorskie w dyscyplinie historia. Studenci angażują się natomiast chętniej w działalność popularyzatorską, uczestniczą np. w „Historycznych Czwartkach” - wydarzeniach otwartych, adresowanych do miłośników historii w Słupsku oraz w Słupskim Festiwalu Historycznym – organizowanym rokrocznie kilkudniowym wydarzeniu obejmującym zarówno konferencje naukowe, jak i imprezy popularnonaukowe (np. w 2019 r. w programie V Słupskiego Festiwalu Historycznego znalazła się zarówno konferencja naukowa „Słupsk i ziemia słupska od średniowiecza do współczesności. I Przegląd stanu badań”, jak i wystawy oraz konkursy adresowane do uczniów czy koncerty i pokazy grup rekonstrukcyjnych przeznaczone dla mieszkańców Słupska). Przedstawione przez Uczelnię wykazy osiągnięć studentów historii za lata 2016-2020 (publikacji naukowych i popularnonaukowych, referatów na konferencyjnych i odczytów podczas wydarzeń popularyzujących

historię) wskazują, że studenci posiadają osiągnięcia naukowe w dyscyplinie naukowej historia, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury stosowane w rekrutacji na studia I stopnia na kierunku historia w AP w Słupsku są bezstronne, zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku studiów. Osobom z niepełnosprawnością zapewniają też pełny udział w procesie rekrutacyjnym. Są one także względnie selektywne i gwarantują dobór kandydatów o minimalnych kompetencjach niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, stwarzają także możliwość pozyskania kandydatów o kompetencjach zdecydowanie wyższych.

W przypadku studiów II stopnia zasady rekrutacji nie są selektywne i nie gwarantują odpowiedniego doboru kandydatów. Na studia przyjmuje się wszystkich kandydatów z tytułem licencjata lub magistra z dowolnego kierunku studiów, którzy się zgłoszą i złożą wymagane dokumenty, a więc także te osoby, które nie posiadają odpowiedniego przygotowania (szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności) do prowadzenia badań w dyscyplinie historia. Uczelnia nie stosuje też żadnego systemowego rozwiązania umożliwiającego nadrobienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia na studiach II stopnia pracy badawczej w dyscyplinie wiodącej.

Zasady rekrutacji na oba poziomy studiów nie są przejrzyste i mogą wprowadzać kandydatów na studia w błąd. Informują bowiem o szerokiej ofercie ścieżek specjalistycznych, milczą natomiast na temat min. limitu chętnych, który umożliwia uruchomienie danej ścieżki. Brak w publicznym dostępie szczegółowych informacji o zasadach uruchamiania ścieżek specjalistycznych oraz podejmowanie decyzji dot. uruchamiania ścieżek oferowanych w procesie rekrutacji zgodnie z wolą większości kandydatów/studentów budzi poważne wątpliwości dotyczące przejrzystości zasady rekrutacji oraz równości wszystkich kandydatów na studia.

Stosowane na obu poziomach studiów metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się nie są zróżnicowane, ale w przypadku większości zajęć pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Umożliwiają też uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz naukowe osiągnięcia studentów historii potwierdzają przygotowanie do prowadzenia badań na studiach I stopnia oraz prowadzenie badań na studiach II stopnia w dyscyplinie historia. Zastrzeżenia budzi jednak brak jasno określonych wymagań merytorycznych wobec pracy licencjackiej i magisterskiej, wskazujących na różnice w pracach dyplomowych przygotowywanych na 6 i 7 poziomie PRK oraz wynikających stąd kryteriów oceniania.

O uznaniu kryterium za spełnione częściowo zadecydowały następujące kwestie:

1. Brak selektywnych zasad rekrutacji na studia II stopnia oraz systemowych rozwiązań zapewniających studentom studiów magisterskich, którzy ukończyli studia I stopnia na innym kierunku studiów uzupełnienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia badań w dyscyplinie wiodącej.
2. Nieprzejrzyste zasady rekrutacji stwarzające mylne wrażenie o możliwości studiowania według ścieżki kształcenia swobodnie wybranej przez studenta z szerokiej oferty ścieżek oferowanych w ramach kierunku studiów.

3. Brak jasno sformułowanych i specyficznych dla kierunku studiów wymagań merytorycznych wobec prac dyplomowych przygotowywanych na studiach I i II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy wprowadzić selektywne zasady rekrutacji na studia II stopnia.
2. Należy w sposób systemowy umożliwić uzupełnienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy badawczej na studiach II stopnia absolwentom innych kierunków studiów I stopnia niż przyporządkowane do historii jako dyscypliny wiodącej (np. poprzez wprowadzenie obowiązku uzupełniania brakujących kompetencji wybranymi zajęciami ze studiów licencjackich bądź uruchomienie zajęć wyrównawczych).
3. Należy ograniczyć ofertę ścieżek na studiach I i II stopnia do liczby, która przy dotychczasowych wynikach rekrutacji mogła być uruchomiona.
4. Należy sformułować wymagania merytoryczne wobec studentów studiów II stopnia wybierających ścieżki specjalistyczne, będące kontynuacją kształcenia ze studiów I stopnia.
5. Należy sformułować osobne wymagania merytoryczne wobec pracy licencjackiej i pracy magisterskiej, specyficzne dla kierunku studiów, wskazujące na różnicę między kształceniem na 6 i 7 poziomie PRK oraz odpowiadające im kryteria oceniania.
6. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą nauczyciele akademicki zatrudnieni w Instytucie Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku, wspomagani przez pracowników innych jednostek Uczelni (głównie pedagogów, psychologów, filozofów). Zasadniczy trzon kadry dydaktycznej w roku akademickim 2020/2021 stanowi 18 nauczycieli akademickich (w tym 17 naukowo-dydaktycznych i 1 osoba na etacie dydaktycznym) skupionych w 5 zakładach i 1 pracowni. Posiadają oni udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinie historia i doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny, umożliwiające tylko częściowo prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. W Instytucie Historii prowadzone są badania naukowe obejmujące wszystkie główne epoki historyczne (od starożytności po historię współczesną), a także dodatkowo z zakresu historii Pomorza Środkowego i Zachodniego, basenu Morza Bałtyckiego oraz studiów wschodnich, ale pomimo tego obsada niektórych zajęć nie jest prawidłowa. Nie wykazano bowiem dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego niezbędnego do realizacji tematyki zawartej w sylabusach do 17 zajęć (patrz zał. Nr 4). W przypadku takich zajęć, jak wstęp do nauki o państwie i prawie, zastosowanie technik informacyjnych, podstawy dydaktyki, emisja głosu, pierwsza pomoc, historia Pomorza, historia Pomorza po 1945 r., archiwoznawstwo, historia historiografii, ochrona i promocja dziedzictwa historyczno-kulturowego, warsztat naukowy historyka ze źródłoznawstwem brakuje informacji o ich obsadzie. Podobne zastrzeżenia budzi także dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe pracowników IH, którzy stanowią główną kadrę poszczególnych ścieżek oferowanych studentom na

kierunku historia. Wobec 8 ścieżek na studiach pierwszego stopnia i 4 ścieżek na studiach drugiego stopnia, które znajdują się w aktualnym programie studiów, tylko dla jednej zapewniono w pełni wykwalifikowaną kadrę, zgodną z jej tematyką (ścieżka *międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze* na studiach drugiego stopnia). W przypadku 5 ścieżek tylko 1 osoba wykazała dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe odpowiadający problematyce danej ścieżki, w 4 – po 3 osoby, w 1 – 2 osoby, natomiast w ścieżce *amerykanistyka* – żaden przypisany do niej pracownik IH nie wykazał w opisie swoich osiągnięć odpowiednich kompetencji.

Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów również tylko w części umożliwia prawidłową realizację zajęć. Na 19 pracowników Instytutu Historii: 3 posiada tytuł naukowy profesora, 9 ma stopień doktora habilitowanego, 5 – stopień doktora i 1 osoba jest magistrem. Niestety, struktura ta, przy 28 studentach, którzy aktualnie studiują na kierunku historia, nie daje dobrej proporcji w relacji liczby pracowników na 1 studenta (w roku odbywania wizytacji przypada tylko 1,55 studenta na 1 nauczyciela akademickiego), i powoduje trudności w projektowaniu obsady niektórych zajęć, ponieważ brakuje wystarczającej liczby specjalistów z danej problematyki (np. archiwistyki), a z kolei jest nadmiar z innych (np. z XX wieku).

Nie wszyscy pracownicy Instytutu Historii AP w Słupsku prowadzą działalność dydaktyczną zgodnie z prowadzonymi badaniami i posiadanym doświadczeniem. Pomimo, iż obowiązującą zasadą jest powierzanie zajęć z historii epok pracownikom zatrudnionym w odpowiednich zakładach, a zajęć ze specjalności osobom zajmujących się badawczo daną problematyką lub mogących wykazać się odpowiednimi kwalifikacjami czy doświadczeniem, to jednak stosunkowo duża liczba zajęć, bo aż 19, ma nieprawidłową obsadę. Takich zastrzeżeń nie budzą natomiast kompetencje dydaktyczne kadry Instytutu Historii AP, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Niestety, jak wykazało spotkanie zespołu oceniającego z kadrą dydaktyczną oraz analiza przedstawionej przez Dyрекcję dokumentacji, tylko w niewielkim stopniu podejmowane jest przez nauczycieli akademickich doskonalenie swoich kompetencji dydaktycznych, np. poprzez udział w szkoleniach czy kursach. ZO PKA rekomenduje weryfikację oferty proponowanych form doskonalenia na Uczelni i zaproponowanie form bardziej przydatnych w pracy ze studentami kierunku historia, co mogłoby zachęcić pracowników do większego w nich udziału.

Przeciętna liczba godzin dydaktycznych realizowanych na kierunku historia przez jednego nauczyciela akademickiego oscyluje wokół 150-180h, co w pełni umożliwia prawidłową realizację zajęć. Biorąc pod uwagę całość obciążenia godzinowego wszystkich osób prowadzących zajęcia w IH AP oraz liczbę osób zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, można stwierdzić, że są zgodne z wymaganiami art. 73 ust. 2 „Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce”. Zajęcia realizowane w ramach modułów przygotowujących do zawodu nauczyciela prowadzone są przez osoby posiadające odpowiedni dorobek naukowy i doświadczenie w dyscyplinach psychologia i pedagogika oraz w dyscyplinie historia w zakresie dydaktyki historii. W przypadku kształcenia psychologiczno-pedagogicznego, emisji głosu, pierwszej pomocy oraz podstaw dydaktyki Instytut Historii korzysta ze wsparcia pracowników innych jednostek Akademii Pomorskiej, natomiast obsadę zajęć z zakresu dydaktyki historii zapewnia pracownik Instytutu. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia z psychologii, pedagogiki i dydaktyki historii posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie zawodowe pozwalają na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz realizację treści programowych określonych przez standardy kształcenia nauczycieli. W odniesieniu do zajęć z emisji głosu, pierwszej pomocy i podstaw dydaktyki nie wskazano obsady zajęć.

Kryteria doboru nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są transparentne, ale tylko częściowo adekwatne do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć na

studiach o profilu ogólnoakademickim, ponieważ realnie nie odpowiadają tak rozbudowanej ofercie ścieżek dla studentów. Przydziału zajęć dokonuje Dyrektor Instytutu Historii w porozumieniu z kierownikami zakładów i pracowni. W częściowym zakresie kryteria te uwzględniają dorobek naukowy prowadzących, ich doświadczenie i kompetencje dydaktyczne, kierując się m.in. wspomnianą już wyżej zasadą powiązania zajęć z epoką historyczną, którą dana osoba się zajmuje badawczo lub jej dodatkowymi kwalifikacjami które posiada. Jednak w praktyce, ze względu na bieżące potrzeby programowe, czy wypełnienie pensum, zdarzają się przypadki przydzielenia zajęć osobom nieposiadającym odpowiednich kompetencji do ich prowadzenia.

Przeprowadzane są okresowe oceny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku obejmujące analizę ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, uwzględniające w tym wyniki ocen dokonywanych przez studentów. Nauczyciele akademicy są systematycznie oceniani corocznie przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem w formie anonimowych ankiet. Wyniki tych ankiet podlegają analizie Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W razie potrzeby możliwe są dwa rodzaje hospitacji zajęć: tzw. interwencyjna (w przypadku niskiej oceny studentów) oraz doskonaląca. Oba rodzaje tych hospitacji są bardzo rzadko stosowane (w latach 2017-2020 przeprowadzono tylko 2 hospitacje zajęć). Realizowana polityka kadrowa umożliwia przede wszystkim kształtowanie kadry pod względem ich kompetencji i osiągnięć naukowych, aby zapewnić prawidłową realizację zajęć. Osiąga to m.in. poprzez motywację w kierunku zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, rozwijania współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, aktywnego uczestnictwa w konferencjach naukowych oraz publikowania osiągnięć badawczych w monografiach i czasopismach naukowych. Rozwój kadry kontrolowany jest w formie wspomnianej wyżej oceny okresowej nauczycieli akademickich. O ile ta polityka kadrowa przynosi efekty w zakresie indywidualnego rozwoju naukowego kadry prowadzącej zajęcia, o czym świadczy m.in. fakt uzyskania przez 1 pracownika tytułu naukowego profesora, a przez 4 stopnia naukowego doktora habilitowanego w okresie objętym wizytacją, to z punktu widzenia potrzeb dydaktycznych nie jest skuteczna, skoro brakuje możliwości prawidłowej obsady zajęć.

Uczelnia opracowała również rozbudowany system zasad i procedur pozwalający na skuteczne rozwiązywanie konfliktów, reagowanie na przypadki zagrożenia dyskryminacji i przemocy wobec studentów i nauczycieli akademickich. W przypadku studentów istotną rolę w tych działaniach odgrywa przede wszystkim opiekun roku, Dyrekcja Instytutu Historii, Samorząd Studencki. Z kolei w odniesieniu do kadry prowadzącej zajęcia wdrożono na Uczelni od 2019 r. „Procedurę Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w Akademii Pomorskiej w Słupsku”.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Liczebność kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku jej dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne tylko częściowo umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym także przygotowanie studentów specjalności nauczycielskiej, zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli. Główne zastrzeżenia budzi brak właściwej obsady części zajęć oraz brak odpowiednio przygotowanej kadry do rozbudowanej oferty ścieżek w programie studiów. Uczelnia podejmuje działania w zakresie polityki kadrowej i stwarzania nauczycielom akademickim odpowiednich warunków do rozwoju i doskonalenia, są one jednak w wypadku kierunku historia niewystarczające. Do procesu ewaluacji zajęć dydaktycznych włączani są studenci, a wnioski z tych ocen są brane pod uwagę przy ocenie okresowej

nauczycieli akademickich. Wdrażany jest także system rozwiązywania konfliktów, reagowania na naruszenie bezpieczeństwa i wszelkich form dyskryminacji wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zapewnić prawidłową obsadę zajęć prowadzonych na kierunku.
2. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Pomieszczenia dydaktyczne Instytutu Historii AP w Słupsku usytuowane są w dwóch budynkach uczelni. Sale ćwiczeniowe znajdują się w budynku będącym siedzibą Instytutu, natomiast aula mieści się w budynku sąsiadującym. W miarę potrzeby, przy mniejszych grupach zajęcia odbywają się również w siedzibach zakładów i pracowni. Do dyspozycji Instytutu Historii przeznaczonych jest łącznie 6 sal dydaktycznych, w tym:

- 1 sala wykładowa (na 94 miejsc),
- 5 sal ćwiczeniowych (na 18, 25, 35 i 2 x po 40 miejsc).

Sala wykładowa i sale ćwiczeniowe posiadają tylko podstawowe wyposażenie, czyli ławki, krzesła i tablice. Nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia nie mają do dyspozycji komputerów stacjonarnych (zamontowanych na stałe w tych salach), korzystają natomiast z projektorów multimedialnych, które mogą wypożyczyć z Instytutu (do dyspozycji są 3 takie rzutniki). Wśród pomieszczeń dydaktycznych, będących w bezpośrednim użytkowaniu przez Instytut Historii nie ma sali komputerowej (lub jakiegokolwiek innej wyposażonej w wystarczającą liczbę komputerów), umożliwiającej dostęp jednocześnie wszystkim studentów specjalności/ścieżki archiwistycznej do specjalistycznego oprogramowania w trakcie zajęć. Kształcenie umiejętności archiwistycznych odbywa się w ramach wyjazdów studentów do Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku. Jak ustalono w trakcie rozmowy z pracownikiem tej instytucji, nie ma tam również możliwości kształcenia praktycznego wszystkich studentów jednocześnie, ponieważ Archiwum posiada tylko salę wykładową z jednym komputerem i rzutnikiem, wykorzystywanym podczas wykładów oraz komputer w pracowni naukowej, który jest do dyspozycji wszystkich odwiedzających Archiwum. Wymogów technicznych kształcenia archiwistycznego nie spełnia także sala informatyczna, wskazana przez Dyрекcję Instytutu w trakcie wizytacji, ponieważ nie ma w niej zainstalowanego odpowiedniego oprogramowania specjalistycznego (np. Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej czy Elektronicznego Obiegu Dokumentacji). Brakuje także dowodów na rzeczywisty zakres korzystania z niej przez Instytut Historii, ponieważ nie została ona wymieniona ani w raporcie samooceny lub jego aktualizacji, ani nie wskazano jej jako miejsca odbywania zajęć z zakresu przedmiotów archiwistycznych.

Proces dydaktyczny na kierunku historia nie wymaga korzystania ze specjalistycznych pracowni, jednak aktualne wyposażenie jakie posiadają sale dydaktyczne, będące w dyspozycji Instytutu Historii AP, nie pozwala zaspokoić wszystkich potrzeb procesu kształcenia i przygotować studentów do prowadzenia

badan naukowych z wykorzystaniem nowoczesnych mediów. Zwłaszcza, że w programie studiów oferowane są m.in. takie ścieżki, jak archiwistyka – zarządzanie dokumentacją w urzędzie i firmie, archiwistyka cyfrowa, archiwistyka z pomoroznawstwem, a także ścieżka nauczycielska. Sama liczba, wielkość i układ sal dydaktycznych (auli i sal ćwiczeniowych) wykorzystywanych do prowadzenia zajęć w Instytucie Historii jest jednak wystarczająca, biorąc pod uwagę liczbę realnie prowadzonych specjalności na kierunku historia (w czasie wizytacji – tylko 3) i liczbę studentów (28 osób na wszystkich pięciu rocznikach).

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do zbiorów Biblioteki Uczelnianej Akademii Pomorskiej w Słupsku, położonej na terenie kampusu. Do dyspozycji studentów kierunku historia są publikacje z zakresu wszystkich epok historycznych, nauk pomocniczych historii, historii historiografii, dydaktyki historii i archiwistyki (w sumie ponad 24 tys. jednostek bibliotecznych książek i prenumerata 54 tytułów czasopism z zakresu dyscypliny historia). Zapewniony jest także dostęp do wersji elektronicznej kilkuset książek poprzez bazę IBUK LIBRA, a sama Biblioteka Uczelniana AP współtworzy Bałtycką Bibliotekę Cyfrową. Zasoby biblioteczne Akademii Pomorskiej w Słupsku w pełni zaspokajają potrzeby procesu nauczania i uczenia się, związanego z treściami podstawowymi dla ocenianego kierunku, jak i prowadzonymi specjalnościami/ścieżkami, w tym szczególnie specjalności/ścieżki nauczycielskiej. Uwzględniają literaturę zalecaną w sylabusach, najnowsze wydawnictwa naukowe i bazy danych. Dostęp do zasobów bibliotecznych i informacyjnych jest możliwy zarówno w formie tradycyjnej, jak i z wykorzystaniem narzędzi informatycznych poprzez stronę internetową Biblioteki Uczelnianej (np. dostęp do baz). Godziny otwarcia Biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych (6 dni w tygodniu, poniedziałek – piątek od 8.00 do 18.00, w soboty od 9.00 do 15.00).

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Budynki, z których korzysta Instytut Historii w różnym stopniu są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Najlepiej pod tym względem jest wyposażony budynek przy ul. Bohaterów Westerplatte 64, posiadający windę, podnośnik platformowy, oznaczenie językiem Braille’a, parking z wyznaczonymi miejscami dla osób niepełnosprawnych. Podobnie, w Bibliotece Uczelnianej AP studenci z niepełnosprawnościami mają do dyspozycji podjazd, samoczynnie otwierające się drzwi, specjalnie wyposażoną toaletę, windy oraz przygotowane na ich potrzeby wnętrza na parterze, a w czytelni zainstalowane stanowiska komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących. Mniej wyposażony pod tym względem jest budynek przy ul. Arciszewskiego 22a, który nie posiada windy, ma natomiast toaletę dla niepełnosprawnych, oznakowanie językiem Braille’a i parking z wyznaczonym 1 miejscem dla osób z niepełnosprawnością. Uczelnia ogłosiła przetarg na wykonanie projektu budowlanego windy i do końca roku 2020 tego typu wyposażenie powinno być zamontowane.

W budynku Instytutu Historii dostępna jest dla pracowników i studentów bezprzewodowa sieć Wi-Fi. Studenci mogą skorzystać z komputerów w Bibliotece Uczelnianej AP, ale głównie w celu zamówienia książek i czasopism lub dostępu do baz danych. Brakuje dostępu studentów do nowoczesnego sprzętu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć w celu wykonania zadań, realizacji projektów czy przygotowania pracy dyplomowej (aktualnie jest tylko 1 komputer na korytarzu, z którego studenci mogą korzystać). Rekomenduje się wygospodarowanie w budynku Instytutu Historii AP odpowiednio odosobnionego miejsca, w którym studenci mieliby swobodny dostęp do komputerów ze specjalistycznym oprogramowaniem poza godzinami zajęć oraz do tzw. cichej pracy (w celu np. przygotowania pracy zaliczeniowej lub dyplomowej czy samodzielnego wykonywania czynności badawczych).

W związku z przejściem w roku akademickim 2020/21 Instytutu Historii AP na kształcenie zdalne i prowadzenie wszystkich zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość tylko częściowo zapewniony został dostęp do odpowiedniej infrastruktury informatycznej i oprogramowania. Uczelnia zapewniła dostęp do platformy e-learningowej Moodle i platformy technicznej Navoica, a także zaleciła korzystanie z takich komunikatorów, jak MS Teams, Google Classroom czy Hangouts Meet, jednak w praktyce pracownicy korzystają z ogólnie dostępnej aplikacji Google Meet, Skype czy Messenger na swoich prywatnych urządzeniach. Nie ma możliwości wypożyczenia komputera przenośnego (np. w sytuacji, gdy sprzęt prywatny uległ niespodziewanej awarii), ani odbycia wideokonferencji na terenie budynku IH z zachowaniem zasad bezpieczeństwa (stan sieci internetowej uniemożliwia pracownikowi skuteczne połączenie się ze studentami). Było to szczególnie zauważalne w trakcie wizytacji, gdy przy jednym sprawnym laptopie gromadziło się kilka osób, aby odbyć spotkanie zdalne z ZO PKA. Rekomenduje się wyposażenie Instytutu Historii AP w większą liczbę komputerów przenośnych, udostępnianych pracownikom w sytuacjach awaryjnych oraz wyposażenie przynajmniej jednego komputera stacjonarnego w każdym zakładzie i pracowni w kamerę internetową i mikrofon w celu umożliwienia odbywania wideokonferencji.

Na potrzeby prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia zobowiązała pracowników do przygotowywania i udostępniania studentom materiałów dydaktycznych w formie cyfrowej. Są to przede wszystkim prezentacje multimedialne wyświetlane podczas wideokonferencji, pliki tekstowe przesyłane pocztą elektroniczną, materiały dostępne on-line na stronie Biblioteki Uczelnianej lub w tzw. w wolnym dostępie w sieci internetowej, a także materiały umieszczane przez prowadzących bezpośrednio na dysku Google, do których link jest umieszczony na stronie Instytutu Historii AP. Istnieje również możliwość umieszczania materiałów dydaktycznych w ramach kursów na platformie Moodle, ale z tej opcji pracownicy Instytutu Historii dość rzadko korzystają (są tam tylko 2 kursy z zakresu historii).

O ile infrastruktura naukowa Instytutu Historii AP jest zgodna z wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli, to jednak infrastruktura dydaktyczna nie spełnia w wystarczającym zakresie tych wymagań. W salach dydaktycznych brakuje sprzętu multimedialnego, umożliwiającego wykorzystywanie nowoczesnych materiałów pomocniczych niezbędnych w kształceniu psychologicznym, pedagogicznym i dydaktyczno-historycznym. W żadnej z tych sal nie ma tablicy interaktywnej, pozwalającej przygotować studentów specjalności nauczycielskiej do wykorzystania tego sprzętu w przyszłej praktyce zawodowej. Rekomenduje się dostosowanie choć jednej z sal, będących w dyspozycji Instytutu Historii, do potrzeb edukacji historycznej i umieścić w niej, poza wspomnianą tablicą interaktywną i sprzętem multimedialnym, również podręczniki do nauczania historii, atlasy historyczne czy inne materiały dydaktyczne, mogące być na bieżąco wykorzystywane podczas zajęć dla studentów specjalności nauczycielskiej na ocenianym kierunku (w tej chwili mapy ściennie i atlasy znajdują się w siedzibach zakładów i są przynoszone na zajęcia do sali dydaktycznej).

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Instytutu Historii AP w Słupsku monitorowana jest systematycznie i na bieżąco przez Dyrekcję IH. Udział nauczycieli akademickich i studentów zapewniony jest jedynie w zakresie kształtowania zbiorów bibliotecznych Uczelni. Mogą oni zgłaszać zapotrzebowanie na zakup publikacji lub czasopism, wypełniając formularz elektroniczny („Zgłoś zakup”) na stronie Biblioteki Uczelnianej AP, zgłaszając kierownikowi zakładu/pracowni, z którym kontaktuje się Oddział Gromadzenia i Udostępniania Zasobów lub odpowiadając na corocznie kierowane do wszystkich pracowników pytanie w tej kwestii ze strony Biblioteki. Jednostka nie

prowodzi okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i naukowej z udziałem osób prowadzących zajęcia, nie dokonuje także oceny tej infrastruktury ze strony studentów. ZO PKA rekomenduje przeprowadzanie stałych i systematycznych przeglądów z udziałem interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, osób prowadzących zajęcia i studentów) oceny infrastruktury naukowej i dydaktycznej pod kątem jej nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu kształcenia, liczby studentów i potrzeb osób z niepełnosprawnością. ZO PKA rekomenduje również wykorzystanie wyników tych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, do doskonalenia infrastruktury naukowej, dydaktycznej i bibliotecznej niezbędnej do prowadzenia ocenianego kierunku studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna Instytutu Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku jest zgodna z zasadami BHP. Tylko w części umożliwia prawidłową realizację zajęć, a także osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym zarówno przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej, jak i do pracy w zawodzie nauczyciela (zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli). Zdecydowanie najlepiej pod tym względem jest wyposażona i zorganizowana Biblioteka Uczelniana AP, której infrastruktura i zasoby w pełni spełniają wszystkie wymagania. Wielkość i liczba sal dydaktycznych, będących w dyspozycji Instytutu Historii zapewnia podstawowe warunki do odpowiedniej realizacji procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku. Takich warunków nie zapewnia aktualny stan wyposażenia tych sal, w których brakuje zainstalowanego na stałe, nowoczesnego sprzętu audiowizualnego. Infrastruktura nie jest dostosowana do potrzeb kształcenia studentów specjalności/ścieżki archiwistycznej i nauczycielskiej. Z uwagi na realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Instytut Historii oraz Uczelnia powinny rozważyć zwiększenie wsparcia technicznego dla nauczycieli akademickich, umożliwiające im alternatywne korzystanie z odpowiedniego sprzętu w sytuacji, gdy nie mogą prowadzić zajęć zdalnych z użyciem prywatnych urządzeń i/lub prywatnej sieci internetowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Wyposażenie przynajmniej części sal dydaktycznych, będących w dyspozycji Instytutu Historii AP, w zamontowany na stałe sprzęt audiowizualny.
2. Wyposażenie jednej sali w tablicę multimedialną na potrzeby kształcenia studentów specjalności/ścieżki nauczycielskiej.
3. Zapewnienie jednoczesnego dostępu wszystkich studentów specjalności/ścieżki archiwistycznej do specjalistycznego oprogramowania i sprzętu na terenie uczelni, umożliwiające praktyczne nabywanie kompetencji do obsługi zasobów archiwalnych (jak np. aplikacja ZoSIA czy EZD).
4. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Instytut Historii AP w Słupsku współpracuje z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie doskonalenia koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, efektów uczenia się z tym kierunkiem związanych, programów studiów oraz praktyk zawodowych, zgodnie z dyscypliną historii oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla absolwentów historii. W tym względzie korzysta z umów podpisanych przez władze Akademii oraz z kontaktów własnych, głównie z instytucjami samorządowymi, archiwami, muzeami, szkołami, do których udają się studenci na praktyki zawodowe. Zasięg interesariuszy zewnętrznych jest znaczny, ponieważ obejmuje ponad 160 instytucji, szkół, stowarzyszeń itp., z którymi Instytut Historii ma podpisane umowy, natomiast na co dzień najściślej współpracuje z Archiwum Państwowym w Koszalinie, PBI „Kornas” w Kołobrzegu (spółka działająca na rynku nieruchomości), Urzędem Miejskim w Słupsku oraz V Liceum Ogólnokształcącym w Słupsku, ze względu na realizowane specjalności/ścieżki.

Od 2019 r. w Instytucie Historii AP działa Rada Interesariuszy, która podczas corocznych spotkań bierze udział w dyskusji nad ofertą edukacyjną i programami studiów. Opiniuje również projekty zmian w programie studiów na kierunku historia (2019, 2020) i zgłasza swoje uwagi. Bieżący kontakt z interesariuszami zewnętrznymi przejęła na siebie Dyrekcja Instytutu Historii. Sugestie i opinie w sprawie programu kształcenia, przygotowania absolwentów do wymogów rynku pracy czy przebiegu praktyk zgłaszane są bezpośrednio władzom Instytutu w trakcie licznych spotkań indywidualnych i okazjonalnych spotkań z określonymi grupami zawodowymi interesariuszy zewnętrznymi.

Podejmowane formy współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego są prowadzone systematycznie i obejmują różnorodne aktywności, jak np. organizację wykładów, prelekcji i pokazów, współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wieku w Darłowie, Sławnie, Słupsku i Ustce, z Uniwersytetem Dziecięcym w Słupsku, organizację konkursów, wydawanie publikacji, udział studentów w praktykach, stażach i wolontariacie oraz organizację Słupskiego Festiwalu Historycznego (wspólnie ze Studenckim Kołem Historyków i administracją samorządową). Całość tych działań jest w pełni adekwatna do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów na ocenianym kierunku, a także do osiągania przez studentów efektów uczenia się. Co warto zauważyć, proporcje wzajemnych relacji są dość symetryczne, ponieważ interesariusze zewnętrzni aktywnie włączają się w doskonalenie programów studiów i chętnie przyjmują studentów na praktyki, oferując także bezpłatnie swoje pomieszczenia i sprzęt do prowadzenia zajęć (np. Archiwum Państwowe w Koszalinie i Oddział tego Archiwum w Słupsku).

Jednostka nie prowadzi systematycznych ocen, z udziałem nauczycieli akademickich i studentów, relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu ocenianego kierunku studiów, a także wpływu tego otoczenia na program i jego realizację. Bieżącą ocenę tej współpracy podejmuje Dyrekcja Instytutu Historii AP. Rekomenduje się wprowadzenie stałego i systematycznego monitorowania z udziałem interesariuszy wewnętrznych (pracowników i studentów) oceny poprawności doboru instytucji współpracujących z Instytutem Historii, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów do doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i modyfikacji programów studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Instytut Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku prowadzi systematyczną i różnorodną współpracę z wieloma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, zgodnie z zakresem dyscypliny historia oraz z potrzebami realizowanego programu studiów i osiąganymi przez studentów efektami uczenia się. W stopniu podstawowym monitoruje formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodny z przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Obejmuje różnorodne formy współpracy i aktywności. Instytut Historii AP realizuje współpracę międzynarodową z jednostkami prowadzącymi kształcenie i badania naukowe w zakresie historii, przede wszystkim z Ukrainy, korzystając z ponad 50 umów bilateralnych jakie podpisała uczelnia. Z 33 ukraińskimi uczelniami podpisano aneksy do umów dotyczące wymiany semestralnej, a z 9 uczelniami – porozumienia o wsparciu w procesie kształcenia. Współpraca ta obejmuje przede wszystkim wyjazdy i staże zagraniczne, udział w konferencjach naukowych, prowadzenie kwerend archiwalnych i bibliotecznych, opracowanie materiałów naukowych oraz wymianę studentów, prowadzenie zajęć przez nauczycieli akademickich i tzw. podwójny dyplom. Uczestniczą w niej głównie pracownicy naukowo-dydaktyczni, natomiast zdecydowanie mniejsze zainteresowanie wykazują studenci ocenianego kierunku.

Wyjazdy krótkoterminowe odbywały się głównie do Czerniowieckiego Narodowego Uniwersytetu im. Jurija Fedkowycza, Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka w Iwanofrankowsku, Chersońskiego Uniwersytetu Państwowego oraz do Ambasady RP w Hadze. Do IH przyjechało z kolei dwóch badaczy zagranicznych z wykładami gościnnymi (również z Ukrainy, ale prowadzone są rozmowy z Indiana University). Dobrze rozwija się wymiana studentów z zagranicznych ośrodków naukowych w ramach Programu Erasmus+, corocznie bowiem przyjeżdżają do Instytutu Historii AP studenci z uczelni ukraińskich, ale także z tureckich, niemieckich, białoruskich, rumuńskich i macedońskich. Prowadzone są również zajęcia i konsultacje (w języku angielskim, rosyjskim i ukraińskim) dla studentów programów Erasmus+. Zdecydowanie więcej studentów korzysta z możliwości przyjazdu na Akademię Pomorską niż z wyjazdu do ośrodków za granicę (w ciągu ostatnich 5 lat przyjechało do Polski ponad 50 studentów).

Uczelnia podejmuje różnorodne działania w celu podniesienia poziomu umiędzynarodowienia kształcenia i stworzenia odpowiednich warunków do rozwoju aktywności międzynarodowej zarówno pracowników, jak i studentów. Studenci polscy uczestniczą w obowiązkowych zajęciach z języka obcego i języka łacińskiego na studiach I stopnia, a od roku akademickiego 2019/2020 mogą wybrać w ramach zajęć do wyboru przedmiot realizowany w języku niemieckim („Historia Pomorza” na studiach I stopnia i „Historia Pomorza w XIX i XX w. na studiach 2 stopnia), a także uczestniczyć w

wykładach profesorów wizytujących (np. w roku akademickim 2017/2018 i 2018/2019 przebywał w IH prof. Sergiusz Rudnicki z Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki w Żytomierzu). Studenci zagraniczni mają natomiast możliwość odbywania konsultacji w języku ukraińskim, angielskim i niemieckim. Do kontaktów ze studentami w języku angielskim jest również przygotowany pracownik ds. obsługi sekretariatu IH. W Instytucie działa ponadto Koordynator Programu Erasmus+.

W jednostce nie prowadzi się systematycznie okresowej oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia z udziałem kadry akademickiej. Jedynie studenci w corocznej ankiecie odpowiadają na dwa pytania dotyczące korzystania przez nich z programu Erasmus+. Częściowych analiz wybranych aspektów tego zagadnienia dokonuje instytutowy Koordynator Programu Erasmus+, a także na posiedzeniach Rady Instytutu Historii sporadycznie prowadzone są dyskusje na tematy związane z szeroko rozumianym umiędzynarodowieniem kształcenia. Bardziej kompleksowa refleksja, obejmująca zarówno podejmowane formy umiędzynarodowienia kształcenia, jak i ich skalę oraz zasięg, podejmowana jest na poziomie ogólnouczelnianym przez Sekcję ds. wymiany akademickiej Akademii Pomorskiej w Słupsku. Rekomenduje się włączenie nauczycieli akademickich do stałego i systematycznego monitorowania oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia prowadzonego na poziomie Instytutu, obejmującego ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów do rozwijania i intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku historia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia procesu kształcenia w Instytucie Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia ocenianego kierunku. Obejmuje różne formy współpracy z ośrodkami naukowymi głównie z Ukrainy. Uczelnia stwarza odpowiednie możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. W stopniu podstawowym monitorowany jest stopień umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia podstawowe formy wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami. Na uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, które koordynuje wszelkie działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami. Poza sprawami związanymi bezpośrednio z procesem kształcenia, Biuro udziela również studentom, doktorantom i pracownikom informacji w zakresie funkcjonowania w społeczeństwie.

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom na poszczególnych etapach procesu dydaktycznego. Prowadzący podczas pierwszych zajęć w semestrze przekazują szczegółowe informacje dotyczące przedmiotu, wymaganej literatury, formy i zasad zaliczenia, a także informacji o zasadach ewentualnego poprawiania ocen niedostatecznych, zaliczania nieobecności oraz godzin konsultacyjnych. Zasady oceniania nie ulegają zmianom w trakcie trwania roku akademickiego. Zasady oceniania prac są przejrzyste i zrozumiałe, zaś czas ich sprawdzania i informowania o wynikach bardzo krótki. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych. Realizowane przedmioty kończą się zaliczeniem oceną lub egzaminem, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów. Egzamin może być przeprowadzony w formie ustnej lub pisemnej. Zaliczenie może się odbywać na podstawie różnych efektów pracy studenta, np. wyników kolokwium, pracy zaliczeniowej lub prezentacji multimedialnej.

Studenci uzyskują pomoc merytoryczną od nauczycieli akademickich, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku. W ramach ustalonych godzin konsultacyjnych, studenci mają możliwość bezpośredniej rozmowy z prowadzącym zajęcia. Konsultacje, w odniesieniu do każdego pracownika, odbywają się co najmniej jeden raz w tygodniu przez minimum dwie godziny. Zdaniem studentów taki wymiar godzinowy jest adekwatny do ich potrzeb. Studenci mają ponadto możliwość indywidualnego umówienia się z prowadzącym poza wyznaczonymi godzinami konsultacyjnymi, w przypadku, gdy nie mogą uczestniczyć w podstawowym terminie konsultacji. Studenci uzyskują również wsparcie ze strony prowadzących w kontekście procesu dyplomowania. Poszczególne etapy pisania pracy dyplomowej są wspomagane oraz weryfikowane przez promotorów.

Praca dziekanatu i administracji uczelnianej jest zorganizowana poprawnie pod kątem rozwiązywania studenckich spraw o charakterze formalno-prawnym. Uczelnia zapewnia studentom skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Ponadto ocenili godziny otwarcia dziekanatu jako zorientowane na ich potrzeby. W razie potrzeby studenci mogą korzystać z pomocy pracowników dziekanatu również poza godzinami jego otwarcia lub za pomocą narzędzi komunikowania na odległość. Studenci zwrócili uwagę na jednostkowe przypadki zbyt długiego oczekiwania na rozpatrzenie sprawy przez poszczególne organy administracji uczelnianej. Studenci określili system sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków jako przejrzysty i skuteczny. W sytuacjach konfliktowych mogą zgłaszać swoje uwagi i prośby bezpośrednio do Władz Instytutu lub za pośrednictwem Biura Obsługi Studenta i Doktoranta.

Uczelnia w ograniczonym zakresie wspiera studentów w rozwoju naukowym oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowo-badawczej. Oferowane w tym zakresie szkolenie dotyczy jedynie treści przekazywanych podczas seminariów dyplomowych. Poza tym, nie stwierdzono istnienia systemowych mechanizmów wsparcia w omawianym kontekście.

Studenci mają możliwość podjęcia działalności w Studenckim Kole Naukowym Historyków. Celami Koła są pomoc w pogłębianiu studiów historycznych oraz innych zainteresowań naukowych i kulturalnych wśród studentów Uczelni. W ciągu ostatnich kilku lat Koło organizowało jedno przedsięwzięcie w ciągu roku o zasięgu lokalnym we współpracy z lokalnymi mediami oraz jednostkami samorządu terytorialnego. W działalność Koła zaangażowana jest niewielka liczba studentów. Uczelnia zapewnia odpowiednie warunki infrastrukturalne do funkcjonowania Koła, wsparcie finansowe oraz opiekę naukowo-organizacyjną ze strony kuratora oraz Władz Instytutu. Studenckie jednostki organizacyjne, w działalność których zaangażowani są studenci ocenianego kierunku, nie prowadzą aktywności o charakterze publikacyjnym lub wydawniczym.

Na Uczelni nie funkcjonuje systemowy mechanizm wsparcia, motywowania i nagradzania studentów wybitnych. Z uzyskanych informacji wynika, że Uczelnia podejmuje tego typu działania ekstraordinaryjnie oraz następczo. Uczelnia z własnej inicjatywy lub na wniosek danej jednostki uczelnianej (lub konkretnego pracownika) podejmuje decyzję o nagrodzeniu działalności studenta, o ile istnieją ku temu przesłanki. W ten sposób Uczelnia może nagradzać studentów za aktywność na różnych obszarach – naukowych, sportowych, artystycznych, organizacyjnych. Brak jest istnienia formalnych zasad przyznawania wsparcia i nagród w tym zakresie oraz na brak istnienia mechanizmów motywowania studentów do podejmowania ponadprzeciętnej działalności.

W powyższym kontekście należy wskazać, że na Uczelni funkcjonuje klasyczny, ustawowy model wsparcia studentów poprzez system stypendialny. O możliwościach wsparcia studenci informowani są za pośrednictwem strony internetowej. Mogą również uzyskać niezbędne informacje poprzez bezpośredni lub elektroniczny kontakt z pracownikami administracji. Z punktu widzenia studentów kryteria systemu pomocy materialnej są przejrzyste i ogólnodostępne. Proces przyznawania pomocy materialnej w opinii studentów funkcjonuje sprawnie.

Na Uczelni w ramach ocenianego kierunku system wsparcia studentów w procesie uczenia się podlega systemowej ewaluacji. W ramach funkcjonującej semestralnej ankietyzacji student ma prawo dokonania oceny także prowadzących oraz zajęć. Ankiety semestralne podlegają analizom przeprowadzanym przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia, która na podstawie wniosków wypracowanych na podstawie sugestii wskazywanych w ankietach, tworzy zalecenia interwencyjne/doskonalące dla Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która odpowiada za ich wdrożenie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym na ocenionym kierunku funkcjonuje poprawnie w odniesieniu do części poszczególnych aspektów. Na uczelni nie funkcjonuje poprawnie kluczowy z punktu widzenia kształcenia na profilu ogólnoakademickim aspekt angażowania studentów do prowadzenia działalności naukowej. Uczelnia nie promuje oraz nie stwarza odpowiednich warunków dla ruchu naukowego czego następstwem jest brak jest aktywności o charakterze publikacyjno-wydawniczym. Mechanizmy wsparcia studentów funkcjonują na poziomie teoretycznym. Uczelnia zapewnia o istnieniu możliwości podejmowania działalności w ramach studenckich jednostek organizacyjnych, ale zapewnienia te nie znajdują odzwierciedlenia w żadnych konkretnych przykładach pozwalających na stwierdzenie, że możliwości te istnieją. Mając na uwadze powyższe brak jest podstaw do stwierdzenia, że kryterium jest spełnione w całości. Kryterium nie jest spełnione w kluczowym z punktu widzenia profilu ogólnoakademickiego – angażowania studentów do prowadzenia badań naukowych i podejmowania aktywności publikacyjnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Utworzenie formalnego systemu motywowania i wsparcia studentów wybitnych w prowadzeniu działalności naukowej, sportowej, artystycznej, organizacyjnej (np. poprzez utworzenie specjalnych programów stypendialnych).
2. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie studentom udziału w prowadzeniu badań naukowych (utworzenie recenzowanego studenckiego czasopisma naukowego; promocja podejmowania aktywności w kołach naukowych; promocja podejmowania czynnego udziału w konferencjach naukowych oraz zapewnienie wsparcia merytorycznego dla studentów biorących w nich udział).
3. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia na stronach internetowych - głównej i domowej Instytutu Historii – udostępnia część informacji dotyczących programu studiów, warunków jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Strona Akademii Pomorskiej w Słupsku jest czytelna, zawiera odpowiednie odniesienia do informacji potrzebnych interesariuszom zewnętrznym i wewnętrznym w odniesieniu do kierunku studiów historia. Uczelnia uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnościami, strona internetowa jest odpowiednio dostosowana. Informacje dotyczące pomocy materialnej, ofert wsparcia studentów, mobilności, także informacje dotyczące organizacji Uczelni są dostępne i czytelne.

Zastrzeżenia budzi informacja dla kandydatów na studia kierunku historia. System rekrutacyjny Uczelni, strona domowa jednostki i dokumentacja dla kierunku przedłożona ZO wskazują na rozbieżności co do liczebności i nazewnictwa oferowanych ścieżek (specjalności) kształcenia. Informacje o rozbudowanej ofercie ścieżek (specjalności) kierunku nie zostały na żadnym etapie opatrzone odpowiednimi uściśleniami dotyczącymi reguł wyboru i uruchamiania poszczególnych ścieżek ani informacjami dotyczącymi realności wyboru spośród oferowanych licznych ścieżek. Kandydat na studia nie może uzyskać pełnej informacji na temat tego, jakie są realne możliwości wyboru, czy ścieżki są uruchamiane (i na jakich warunkach) oraz tego, czy wybór jest realny, czy pozorny. Uczelnia w kolejnych latach prowadzenia kierunku nie uruchamia więcej niż jednej z proponowanych ośmiu ścieżek (specjalności) dla pierwszego stopnia oraz jednej z proponowanych czterech ścieżek (specjalności) dla studiów drugiego stopnia. Informacja dla kandydatów nie zawiera zasad odnoszących się do uruchamiania ścieżek.

Informacje na stronie domowej jednostki budzą zastrzeżenia. Instytut Historii przedstawia nieaktualne co do odniesienia do Polskiej Ramy Kwalifikacji programy studiów. W zasobach strony nie można znaleźć informacji dotyczących: formy i trybu studiów, zasad dyplomowania, wytycznych dla prac dyplomowych pierwszego i drugiego stopnia studiów, wytycznych dla przygotowania prac dyplomowych oraz egzaminów dyplomowych. Problematiczna jest kompletność prezentowanych informacji dotyczących realizowanych aktualnie programów studiów (tylko dla naboru 2019/20 i 2020/21). Brakuje informacji dotyczących szczegółowych zasad realizacji kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela, a podawane informacje wprowadzają w błąd (brak zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa rozwiązaniami dotyczącymi kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela dla kierunku historia pierwszego i drugiego stopnia).

Wiele informacji, które znajdują się na stronie, wprowadza zainteresowanego w błąd - dotyczą one kierunku politologia, nie kierunku historia (np. Regulamin praktyk zawodowych). Na stronie internetowej nie ma aktualnych informacji dotyczących metod kontaktu z prowadzącymi w czasie ograniczenia działalności Uczelni (brak godzin odbywania i kanałów komunikacji konsultacji z poszczególnymi pracownikami).

Dla użytkownika zewnętrznego dostępne są tylko ramowe wersje sylabusów przedmiotów (jako składowa prezentowanych programów studiów), nie zawierają one danych dotyczących nazwisk autorów oraz prowadzących poszczególne zajęcia. Publikowane dane dotyczące badań jakościowych mają charakter uogólniony dla Uczelni, dane z oceny administracji uczelnianej udostępnione na stronie Uczelni odnoszą się do ewaluacji z roku 2017, oceny opiekunów poszczególnych lat studiów do roku akademickiego 2017/2018, a nauczycieli akademickich do roku akademickiego 2018/2019. Uczelnia nie publikuje danych z badań kandydatów na studia i ich oczekiwań, badań wizerunku, relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, monitoringu losów zawodowych absolwentów oraz badań satysfakcji. Uczelnia nie publikuje danych w zakresie monitoringu potrzeb kompetencyjnych w zakresie dydaktyki kadry badawczo-dydaktycznej.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach na kierunku historia w AP w Słupsku podlegają systematycznym, choć wyrywkowym i niewystandaryzowanym ocenom, w których uczestniczą studenci. Inni odbiorcy informacji nie są poddawani tego typu badaniom – brak jest badań i konsultacji otoczenia społeczno-gospodarczego czy wśród uczniów lokalnych szkół ponadpodstawowych.

Monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców), np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji są monitorowane tylko co do już studiujących, a obieg informacji zastępowany działaniami zindywidualizowanymi, odpowiadającymi na potrzeby poszczególnych zainteresowanych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Uczelnia umożliwia częściowy dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach. Dane dotyczące rekrutacji na studia wprowadzają w błąd co do zestawu proponowanych ścieżek (specjalności) kształcenia, kryteriów ich wyboru, uruchamiania oraz realnego stanu prowadzenia poszczególnych ścieżek.

Dane dotyczące programów studiów, w tym sylabusów są niepełne. Uczelnia publikuje częściowe dane dotyczące funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia w tym wyników ankietyzacji studentów. Jednostka nie zapewnia pełnej, jasnej i dostępnej informacji dotyczącej organizacji i prowadzenia zajęć w tym konsultacji pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy uporządkować, uspołnić i ujednolicić informacje kierowane do kandydatów na studia na kierunku historia w taki sposób, by jednoznacznie wskazać tryb i mechanizm wyboru ścieżki

(specjalności) kształcenia, warunki uruchamiania poszczególnych ścieżek i realne możliwości Uczelni co do prowadzenia poszczególnych ścieżek.

2. Należy uporządkować i ujednolicić informacje kierowane do studentów w taki sposób, by były one pełne, jasne i jednoznacznie adresowane do studentów kierunku historia.
3. Należy udostępnić dokumentację dotyczącą studiów w tym sylabusy zajęć w formie pełnej i aktualnej dla danego roku i cyklu kształcenia.
4. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Akademii Pomorskiej w Słupsku funkcjonuje na poziomie ogólnouczelnianym zaprojektowany i opisany system polityki jakości mający na celu zapewnianie jakości kształcenia. Został on przyjęty Uchwałą Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z 26.02.2020 r. w sprawie zatwierdzenia Polityki Jakości Kształcenia Akademii Pomorskiej w Słupsku. Dokument precyzuje zadania, wprowadza strukturę organizacyjną jednostek, którym powierzone są działania projakościowe, określa terminarz realizacji licznych rozpisanych dla Uczelni zadań w obszarze jakości kształcenia. Opisane na poziomie Uczelni mechanizmy dbałości o jakość kształcenia i podejmowanie działań projakościowych tylko w pewnym stopniu można odnieść do praktyk, które charakterystyczne są dla Instytutu Historii i kierunku historia.

W Instytucie Historii podejmowane są i dokumentowane fragmentaryczne działania na rzecz jakości kształcenia. Stan zastany budzi przede wszystkim wątpliwości związane z projektowaniem, koncepcyjnym ujęciem, opisaniem, wdrożeniem i stałym funkcjonowaniem mechanizmów, które zapewniałyby systemową pracę na rzecz zapewniania i podnoszenia jakości kształcenia. IH przedstawił informację dotyczącą przedstawicielskiego składu komisji zajmującej się jakością kształcenia pismem z 29.10.2020 r. na wniosek ZO, podpisanym przez zastępcę dyrektora IH ds. dydaktycznych, jednocześnie członka zespołu. Nie zostały przedstawione żadne dowody na to, że zespół taki jest powoływany formalnie, kto odpowiada za jego skład, jak odbywa się dobór członków zespołu.

Zmiany strukturalne, które zaszły w poprzednich latach na Uczelni, nie pociągnęły za sobą uporządkowania materii zakresu odpowiedzialności, odpowiednich procedur, działań i kryteriów ich oceny dla kierunku historia. W większości dostępnych na stronie Uczelni i Jednostki dokumentach znajdują się odniesienia zbiorczo do kierunku historia i kierunku politologia lub wyłącznie do kierunku politologia (np. udostępniony na stronie www IH regulamin praktyk dla kierunku politologia; podobnie w przesłanych jako materiał wskazujący na monitorowanie losów absolwentów dokumentach studyjnych także nie wykazano kierunku historia, a wyłącznie politologii, przez co materiał jest niezasadny). W obecnej strukturze nie można jednoznacznie wskazać, jakie są zakresy odpowiedzialności kierunkowego, a jakie uczelnianego zespołu jakości kształcenia. Nie określono na poziomie Jednostki co do kierunku historia harmonogramu stałych, powtarzalnych i regularnych działań, które pozwalałyby na ustawiczne monitorowanie jakości kształcenia na kierunku.

Uczelnia nie wykazała, że program studiów podlega regularnej i systemowej ocenie, weryfikacji i doskonaleniu. W przedstawionej dokumentacji oraz podczas spotkań z osobami odpowiedzialnymi za politykę jakości można było ustalić, że zmiany w programie studiów są w głównej mierze efektem propozycji czy oczekiwań pracowników badawczo-dydaktycznych, którzy podczas zebrań Rady Instytutu Historii (wcześniej Historii i Politologii) wnoszą o uruchamianie kolejnych, licznych ścieżek

(specjalności) na kierunku. Mimo ograniczonej liczebnie rekrutacji nie prowadzi się badań oczekiwań potencjalnych kandydatów na studia, nie prowadzi się konsultacji z systemem oświaty w regionie, nie prowadzi się badań ankietowych wśród kandydatów oraz studentów pierwszego roku, które pozwalałyby rozpoznać oczekiwania, kryteria wyboru uczelni i kierunku studiów. Uczelnia prowadzi badania jakości kształcenia zbiorczo, w tym dla kierunku historia, poddając badaniu ankietowemu studentów po pierwszym roku studiów, niemniej w treści Raportu oceny jakości kształcenia za rok 2017/18 wskazuje się najpierw, że badaniu poddani zostali studenci pierwszego roku studiów pierwszego stopnia, następnie zaś stwierdza się, że liczba ankiet (6) jest niereprezentatywna dla kierunku, co wskazywałoby, że są to jednak badania wszystkich studentów kierunku, nie wyłącznie pierwszego roku.

Przygotowywane w Instytucie Historii zmiany w programach studiów są poddawane wyłącznie formalnej ocenie przez Interesariuszy zewnętrznych, nie biorą oni udziału w ich tworzeniu. Przedstawione protokoły ze spotkań z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego czy korespondencja z instytucjami adekwatnymi dla kierunku historia np. korespondencja z Archiwum państwowym w Gdańsku dotycząca wyrażenia opinii na temat projektowanego programu studiów Historia regionalna 50+ oraz korespondencja z Muzeum w Łęborku – dotycząca tego samego programu, datowane na 2015 r. wskazują wyłącznie na przedkładanie wytworzonego w IH projektu programu studiów do wiadomości interesariuszy. Przedstawione protokoły spotkań z Interesariuszami zewnętrznymi oraz ustalenia w toku spotkania z reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego wskazują na okazjonalne korzystanie z konsultacji ze stroną zewnętrzną, niebranie jej pod uwagę jako jednego z istotnych elementów zespołu projektującego sam program czy pracującego nad jego zmianami (vide Protokół nr IH/2/2019 ze spotkania z interesariuszami zewnętrznymi oraz IH/1/2020, w którym zapisano „przesłany [interesariuszom zewnętrznym] materiał został zaakceptowany”).

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia nie prowadzi wewnętrznej pracy nad badaniem, oceną i projektowaniem zmian w programach studiów, czego dowodem są m.in. protokoły z jego posiedzeń, a także protokoły z posiedzeń Rady Instytutu Historii, w których przedkładane pod dyskusję kwestie dydaktyczne dotyczące programów studiów i zmian w programach studiów mają status gotowych rozwiązań, co do których oczekuje się akceptacji lub odrzucenia, nie zaś projektów rozwiązań, które zostają poddane dyskusji i wspólnemu kształtowaniu.

W pracach Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia nie biorą udziału studenci, doktoranci ani reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego, co wynika z protokołów posiedzeń i zapisów dotyczących „nieobecności reprezentantów studentów i doktorantów” (co samo w sobie dziwi, gdyż w przedstawionych składach Zespołu nie wskazano przedstawiciela doktorantów, wyłącznie studenta). Podobnie – wskazuje się na badania ankietowe wśród studentów, dotyczące ich oczekiwań wobec programu studiów, ale nie biorą oni udziału w opracowywaniu koncepcji kształcenia.

Dla kierunku historia nie funkcjonuje badanie ankietowe ewaluujące zajęcia, ewaluacja zajęć następuje dla całej uczelni, a zbiorcze wnioski są uogólnione i niejednoznaczne. W udostępnionym Raporcie ankietyzacji za rok akad. 2018/2019, który został sporządzony 24 lutego 2020 r. (budząc tym samym wątpliwości co do użyteczności tego dokumentu dla działań projakościowych), pracownicy Instytutu Historii pod względem ilościowym byli ankietowani w rozpiętości od 4 ankiet studenckich do 220. Wskazywałoby to, że niektórzy pracownicy prowadzą zajęcia dydaktyczne dla kilku kierunków, a co za tym idzie tak zebrane i połączone wyniki nie stanowią podstaw, by oceniać dydaktykę dla kierunku historia. Prowadzone inne formy ewaluacji zajęć, takie jak spontaniczna ewaluacja zajęć czy doraźna ankietyzacja pisemna bez opracowanych systemowych, jednorodnych i powtarzalnych kryteriów nie spełnia roli miarodajnego źródła informacji dla kierownictwa jednostki. ZO otrzymał do wglądu zestaw odrębnych notatek-uwag opisanych jako „Dodatkowe opinie studentów po zakończeniu zajęć III

Historia chrześcijańska (sic!) 2020; w materiale nie dającym podstaw do interpretacji i uznania go za badanie absolwentów kierunku znalazły się uwagi bardzo krytyczne pod adresem organizacji nauczania, pracy uczelni i jej priorytetów, także konfliktów na tle narodowościowym między studentami. Jednostka nie zareagowała na uwagi zawarte w przedłożonej przez siebie dokumentacji. Za dowody badania satysfakcji nie można także uznać przedłożonych przez Uczelnię w materiałach dosłanych ZO po zakończeniu wizytacji tekstów korespondencji mailowej ze studentami i/lub absolwentami kierunku proszonymi o wyrażenie aktualnej opinii o studiach w IH.

Pracownicy Instytutu Historii nie podlegają regularnej i systemowej ocenie, którą zapewnia procedura hospitacji zajęć dydaktycznych. Mimo opracowania regulaminu i kryteriów hospitacji zajęć w IH odbyły się one jedynie dwukrotnie – w roku 2017 i 2020. Mimo zapisów dotyczących obowiązkowej hospitacji zajęć w pierwszym roku po podjęciu pracy, a także hospitacji interwencyjnych narzędzie to jest niewykorzystywane. Z przedstawionej dokumentacji - protokołów Rad Instytutu – wynika, że problemy natury dydaktycznej pojawiają się, są związane z relacjami między nauczycielami akademickimi a studentami, a także z dyscypliną pracy. Protokoły co do zasady nie pozwalają jednak stwierdzić, czy i jakie działania zostały podjęte w obliczu podniesionych problemów (np. nieodbywania zajęć dydaktycznych przez pracowników). W Raporcie ankietyzacji za rok 2018/29 wskazano, że w IH skierowane do hospitacji doskonalącej zostały 2 osoby. Hospitacje te nie odbyły się.

Dla kierunku nie zostały opracowane i wdrożone jasne, przejrzyste i jednoznaczne kryteria oceny, monitoringu i działań projakościowych odnośnie prac dyplomowych i monitorowania jakości dyplomowania (prac dyplomowych, składów komisji egzaminu dyplomowego, przebiegu egzaminu dyplomowego, jakości recenzji prac dyplomowych). W Protokole RI Historii i Politologii z 4 października 2018 r. znajduje się informacja dotycząca ewaluacji procesu dyplomowania. Wobec braku opracowanych i wdrożonych do realizacji procedur przyjmuje się, że w jednostce przedstawia się „wnioski z ewaluacji prac licencjackich i magisterskich – materiał odnoszący się do przebadanych prac dyplomowych wyrażany jest w ankietach wypełnianych przez licencjantów i magistrantów po zakończeniu egzaminu licencjackiego i magisterskiego”. Tak prowadzone badanie nie daje podstaw, by oceniać prawidłowość procesu dyplomowania właściwego dla prac na danym kierunku i właściwego prowadzenia egzaminów dyplomowych.

Przeprowadzana jest ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się, częściowo metod kształcenia i metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się. W Instytucie Historii ocena ta jest jednak zorientowana na nauczycieli akademickich w odniesieniu do efektów uczenia się i metod ich weryfikacji, nie uwzględnia perspektywy pozostałych interesariuszy, nie ma charakteru systemowego i całościowego. W badaniu brakuje istotnych elementów takich jak współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie oceny programu studiów w jego bieżącej realizacji, uwagi co do praktyk zawodowych odnoszą się wyłącznie do ich wymiaru godzinowego, nie do treści, metod dydaktycznych, sposobu i celu realizacji. Ma więc charakter formalny i jednowymiarowy. Interesariusze zewnętrzeni nie są angażowani do oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a monitoring losów zawodowych absolwentów nie jest regularnie prowadzony i co do kierunku historia nie pozwala na sformułowanie istotnych i ważących wniosków wpływających na podnoszenie jakości kształcenia.

W jednostce nie prowadzi się stałego monitoringu zapewnienia wsparcia infrastrukturalnego, przeglądu bazy materialnej kierunku, wsparcia studentów z niepełnosprawnościami (sprawa konieczności dostosowania obiektów dydaktycznych IH do potrzeb osób z niepełnosprawnościami została podniesiona w raporcie powizytacyjnym ZO PKA w roku 2013, jak dotąd nie nastąpiła w tej kwestii żadna zmiana). Przedstawione raporty z działań dawnego zespołu ds. jakości kształcenia dla Instytutu Historii i Politologii, jak i obecnych działań w IH, wskazują na to, że przygotowywane

w powyższych zagadnieniach materiały mają wyłącznie charakter opisowy i będący spisem z natury, nie są zaś narzędziem do ustalania potrzeb, identyfikowania braków i niedostatków oraz drogą do formułowania i artykułowania koniecznych zmian i uzupełnień.

Po ostatniej wizycie Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej dla kierunku historia zostały przygotowane i sformułowane odpowiednie wskazania formalne dotyczące jakości kształcenia. Nie zostały one zrealizowane co do obszaru infrastrukturalnego (odnośnie dostosowania obiektów uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami). Co do systemu działań projakościowych dla kierunku historia nie został przygotowany, opracowany całościowo, wdrożony i cyklicznie procedowany system działań, które zapewniałyby doskonalenie jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium niespełnione.

Uzasadnienie

Dla kierunku historia nie został przygotowany, wdrożony i poddany regularnemu cyklicznemu działaniu system zapewniania jakości kształcenia. Elementy działań projakościowych można stwierdzić wyłącznie w odniesieniu do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, formalnego procedowania zmian w programach studiów oraz formalnego działania powołanego w jednostce zespołu zajmującego się jakością kształcenia. Zdecydowana większość procedur i unormowań odnoszących się do kierunku historia ma charakter martwy. Zostały one przygotowane w roku 2013, nie były aktualizowane, nie były poddane choćby kosmetycznej korekcie związanej ze zmianą nazewnictwa czy obowiązujących procedur zewnętrznych. Studenci i doktoranci nie są włączani w prace nad projakościowymi zmianami programów studiów, a udział nauczycieli akademickich ogranicza się do propozycji uruchamiania nowych ścieżek (specjalności) na kierunku. Badania dotyczące weryfikacji realizacji efektów uczenia się mają charakter formalny, nie wnoszą żadnych istotnych danych dla działań projakościowych. W jednostce nie sformułowano odrębnych wymagań dla prac dyplomowych i procesu dyplomowania. W jednostce nie wykorzystuje się narzędzia projakościowego, jakim jest hospitacja zajęć dydaktycznych. W jednostce nie funkcjonuje monitoring zasobów materialnych. Dane dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, monitoringu losów absolwentów mają charakter wyrywkowy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy przygotować i wdrożyć adekwatny dla kierunku, a oparty o zasady systemu ogólnouczelnianego system zapewniania jakości kształcenia.
2. Należy zaangażować w prace Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia reprezentantów studentów, doktorantów i interesariuszy zewnętrznych.
3. Należy opracować i wdrożyć właściwe dla specyfiki kierunku procedury odnoszące się do procesu dyplomowania, jego przebiegu, jakości prac dyplomowych, recenzji oraz egzaminu dyplomowego, opracować i wdrożyć wytyczne dotyczące prac dyplomowych właściwych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku historia dla oferowanych ścieżek (specjalności) kształcenia.

4. Należy opracować i wdrożyć mechanizmy ewaluacji efektów uczenia się zawierające stałe i powtarzalne mechanizmy działań projakościowych, włączających studentów, doktorantów i interesariuszy zewnętrznych.
5. Należy respektować działania projakościowe wynikające z wytycznych, wskazań i zobowiązań formułowanych przez władze Uczelni i Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.
6. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Ocena programowa na kierunku historia prowadzonego w Akademii Pomorskiej w Słupsku odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w związku z upływem 6 lat od poprzedniej oceny programowej. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w roku 2014 i Uchwałą nr 150/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej została wystawiona ocena pozytywna.

Zalecenie

Brak.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Brak.

Przewodniczący zespołu oceniającego

dr hab. Igor Borkowski

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Rozporządzenie MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U.2019, poz. 1450)
8. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
9. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na

kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna